

Jena ruwimela chonigá osádirigo *La Carta a los Hebreos*

Ye osilika osérigime nílige alué ralámuli jurío (ebreo) napu Esukristo oyérame nílige. Jaré alué ralámuli ku beninálile alué 'ya nerúgame 'nátili Esusi ta'chó ochérachi. Tabilé 'cho wa'lú a'walí nígame nile alué 'ya nerúgame ra'íchali. Ye osilika regá anime ju abé najtékame ko Esusi ra'ichálila me'tigá uché jaré ralámuli ra'ichálila. Esukristo abé najtékame ra'íchame ju ta'wesi anaga.

Ye osilí anime júchigó churigá nílga alué ralámuli Esukristo oyérame 'we 'ya mochígame napu 'we 'la bijhígile Onorúgame 'we 'la sébali olame nílgo napu anéligé Onorúgame alué ralámuli. Jípeko ramué abiénachigó 'we 'la na'táwaliké napurigá 'nátale alué ralámuli. Ta chéréko rekó resí ikiruge ramué jena wijchimoba.

Tabilé machirú chieri osáligé ye osilí. Siné kachi osirúgime nílegerémá baisá makué bamí kachi oká liá bamí kéréma a'kinana Esusi mukusá.

Ye Ju Alué Apeli Napu Oséliru Alué Esukristo Oyérame Napu Ebreo Ra'íchame Nílige

Jena ruwimela Esukristo
'we najtékame ko me'tigá
alué santo ánjeli

1 *Kuira suwábaga 'emi ralámuli.*
'We 'ya we'ká bamí alué
ralámuli napu ruwime nile napu
anele Onorúgame we'sá ruyele
ramué rijimala^a napu anele
Onorúgame.^b ²Lige a'kinana
Onorúgame bo'né Inolá júlale
napurigá ralámuli benírimala uché

bilé nuevo ra'íchali. 'We 'ya, tabilé
'cho sébachi Onorúgame Inolá jena
wijchimoba ta'chó i'tégichi gawí,
Onorúgame nulele bo'né Inolá
napurigá newámala gawí 'lige
rewagátiri pe bo'né 'nátaga. 'Liko
'ma suwábaga bo'né nila ju, napu
ekí nerú jena wijchimoba 'lige 'pa
rewagachi. ³Onorúgame Inolaka
wa'lú a'walí nígame ju Onorúgame
a'walila, 'lige a'chigórige napurigá
Onorúgame alarigá nulame ju.

^a 1:1 E'nesi glosario «ancestor».

^b 1:1 Yolí ra'íchaga «profeta» anilime nile alué ralámuli.

Alué a'walila gite nabí repuka
ajítí suwábaga tábiri. Napu'lige
jena wijchimoba sebase, alueka
mukúlekuru napurigá ralámuli
'ma a'rémala chátiri 'nátili. 'Lige
napu'lige 'ma sébali olasa, 'ma
ku 'pa rewagachi simile Wa'lula
Onorúgame si asimea wajtoná napu
ajítí Onorúgame napurigá nulámala.

⁴'La nérékuru Onorúgame Inolá
abé najtékame ko me'tigá alué
santo ánjeli. Onorúgame Inolaka
abé najtékame nóchali nígame
ju. ⁵Onorúgameka tabilé siné che
anele bilé santo ánjeli regá:

Mué ne Inolá júkuru.

Jípeko ne mué O'nola júkuru.

Ye ra'íchali anele Onorúgame
bo'né Inolá. Abiena regá anele
Onorúgame:

Neka ju alué O'nola,

'lige alué ne Inolá ju.^c

Onorúgameka tabilé siné alarigá
anele bilé santo ánjeli.

⁶Abiena napu'lige Onorúgame
júlale bo'né Inolá jena gawichí,
regá anile:

Neka najkíguru napurigá

suwábaga alué santo ánjeli

'la niraga etémala ne Inolá, 'lige

napurigá animela:

«Wa'lú a'walí nígame ju 'lige 'we
najtékame ju.»

⁷Aminami Onorúgame regá anile
alué santo ánjeli olagá:

Napurigá bilé eká 'lige na'í

alarigá ju alué santo ánjeli,

alueka Onorúgame gu'írame ju.

⁸Aminami Onorúgame regá anile
bo'né Inolá olagá:

Mué Onorúgame ne Inolá,
mueka senibí nulámili júkuru.

'We a'lá semáriga nulámili

júkuru 'we a'lá sébali.

Tabilé siné suwibámala alué
nulalí.

⁹Mueka nabí 'la 'nátaga ilírome
júkuru

napurigá ralámuli

'we a'lá semáriga na'támala

Onorúgame 'yuga,

'lige mueka ayónime júkuru alué
ralámuli

alué tabilé Onorúgame oyérame
'yuga,

alekeri ne Onorúgame mué

O'nola

'we a'lá nóchali 'ya ne mué

asírige najtékame me'tigá alué
mué gompaniérola.

Mueka asírige ra'sálagá asimela
alué nóchali niga.^d

¹⁰Onorúgame abiena regá anele
bo'né Inolá:

'We 'yasi mué júkuru nulame,
mué 'sílekuru gawí newá 'lige

rewagátiri pe bo'né 'nátaga.

¹¹'Lige abé i'libeko tabilé
i'télamala ye gawí nibilé

rewagátiri,

'ma suwibámala suwábaga,
mueka abisibi asimela.

Alué gawika pe o'chéraga
suwibámili júkuru

'lige alué rewagátiri a'chigóriga,
napurigá o'pacha iwime ju

o'chéraga

alarigá i'kimela.

¹²Mueka pe ro'mínámala ye gawí
'lige rewagá abiénachigó,

^c 1:5 E'nesi Salmos 2:7.

^d 1:9 Yolí ra'íchaga ka «untado con el aciete de alegría». E'nesi Salmos 45:6-7.

pe alarigá olámala mué,
 napurigá nokame ju ralámuli
 napu'lige 'ma tabilé
 gemanálasaká alué gemate,
 a'maná ajchame kárigó
 ro'míniga.
 Mueka se'wí ajchámala
 napurigá nokame ju ralámuli.
 O'pacha bujisá se'nú
 o'pachátime ju
 a'maná ajchame kárigó,
 alarigá olámala mué ye gawí
 'lige rewagá.
 Mueka peba alarigá rejpímili
 júkuru
 'lige senibí bejtega asimeli
 júkuru mué.

Alarigá anele Onorúgame bo'né
 Inolá.^e

¹³Onorúgameka tajsiné che anele
 bilé santo ánjeli ye ra'íchali:
 Jena asibóká ne'chí 'yuga
 wajtoná napu ne ajtí
 napurigá wa'lula neraga napusi
 ne ro'aba mué saíla.^f

¹⁴Alué santo ánjelika pe napurigá
 bilé alawá niraga ju 'mimi
 julálime ju ralámuli gu'íriniliga,
 alué ralámuli napu Onorúgame
 buinámala alé resítiri bowechi.

**Jena ruwimela 'we a'lá 'nátaga
 akiaime ko Esusi ra'ichálila**

2 'Liko alué Onorúgame Inolá
 abé najtékame nóchali nígame
 ju me'tigá alué santo ánjeli, 'liko
 'we a'lá beniame júkuru napu
 benirú napurigá tabilé siné a'rewa
 beniá, napurigá tabilé we'kuawa
 i'kilimi, aminabi benísiwa. ²Jaré

ralámuli 'la e'wálekuru alué nulalí
 napu Onorúgame júlale o'tóriga
 alué santo ánjeli napurigá 'yámala
 alué Moisesi, 'lige jaré ralámuli
 sairúgame neraga mochílekuru,
 alueka wa'lú gastigo narele. Alué
 Esukristo nulalila abé a'wágame
 ju 'lige abé najtékame. ³Tabilé
 e'wásigaká alué nulalí Esukristo
 nulalila, 'liko ramué abéchigo wa'lú
 gastigo narépu. Alué ralámuli
 napu akele Esusi ra'íchachi, alueka
 ramué ruyele. ⁴Onorúgameka
 asíriga i'kirú 'sile napu ta'wesi rió
 gayéname ju la'siá, pe machíriniliga
 'sile ye rejcholi 'we a'lá ko. 'Lige
 Onorúgame abiena júlale bo'né
 alawala napurigá ralámuli
 gu'írimala napurigá alué ralámuli
 'we 'la sébali olámala napurigá
 bo'né Onorúgame najkí.

⁵Onorúgameka tabilé júlale alué
 santo ánjeli jena wijchimoba napurigá
 jena nulame nímalá. Iligá júlale bo'né
 Inolá. ⁶Regá anime osáliru 'we 'ya:

Sineko napurigá bilé rió neraga
 newale alué bo'né Inolá,
 'lige ramueka ta'mé a'wágame
 niru peka
 napurigá alué santo ánjeli.

⁷Pe u'kabi bamí e'yénale jena
 wijchimoba,
 ta'mé a'wágame nile, peka
 napurigá alué santo ánjeli.

A'kinana Onorúgame wa'lú
 a'walí 'yale bo'né Inolá
 'we 'la niraga,

⁸'lige ajchale Wa'lula neraga
 napurigá bochígimi nulámala
 jena wijchimoba.

^e 1:12 E'nesi Salmos 102:25-27.

^f 1:13 E'nesi Salmos 110:1.

Jípeko tabilé nulanti káréke'é alué rió jena wijchimoba napurigá Onorúgame najkílege, ⁹uché siné ku suwábaga se'wináriga nímala. Napu'lige jena wijchimoba eyena ta'mé a'walí nígame nile peka napurigá alué santo ánjeli. Nobi jípeko bi'neli neyúriga wa'lú a'walí nígame júkó napugiti mukúligame 'lige ku ajániligame uchéchigo siné ramué gu'írimia. Onorúgame 'yale alué a'walí bo'né 'nátaga.

¹⁰Onorúgameka najkí napurigá we'ká rió 'we a'lá sébali olame nímala napurigá bo'né, alekeri a'rele napurigá Esukristo 'we resí ikimela, napurigá 'la sébali olame nímala. Alué Esukristo 'we a'lá benile churigá nírigo ramué, 'lige alarigá 'la gainámala ramué gu'íria, 'lige ramué 'we a'lá gainawa oyeria napu bo'né Esukristo nulá. Alueka bajchá 'we 'la sébali olálekuru, alekeri jípeko ramué gu'íria ajtíkuru. ¹¹Esukrístoka gatélekuru napurigá ralámuli a'lá sébali olámala napurigá Onorúgame najkí. Alué ralámuli napu nochánili napurigá Onorúgame najkí, alueka 'ma bi'lepi o'nógame nímala, alueka Onorúgame 'kúchila nímala. Alekeri Esusi tabilé chijúname ju ra'íchaga alué oyérame 'yuga napurigá bo'né bonila niraga 'lige napurigá bo'né waílatiri. ¹²Esúsika regá anile:

Ne ruyémala ne bonila 'lige
ne waílatiri churigá ko
Onorúgame,
napu'lige napúsigá Onorúgame
nila ra'íchali benimeá,
neka 'la wikarámala
Onorúgame.

¹³Abiena anile:

Neka Onorúgame lisensia
'yámala napurigá ne'chí
nulémala.

'Lige abiena anile:

Onorúgameka jaré ralámuli
'yáturu ne'chí napurigá
repúmala ne alué ralámuli.

'Lige jipe alué ralámuli jena
mochíkuru ne 'yuga.

¹⁴Onorúgame 'kúchilaka 'we resí nílime júkuru, alekeri Esukrístoka ralámuli gayénalekuru resí ikináliga alué ralámuli 'yuga. Napu'lige mukusá Esukristo 'lige ku ajánasa, 'ma umérale Remónisi. Remónisi 'ma tabilé nígame nile a'walí napurigá ralámuli me'limela. ¹⁵Napu'lige Esukristo 'ma ku ajánasa, ralámulika 'ma tabilé majale suwiyá. 'Ma machile Esukristo 'ma umériligo alué Remónisi. ¹⁶Esukrístoka pecha alarigá gu'írame júkó alué we'ká santo ánjeli, Esukrístoka ralámuli gu'írame júkuru alué napu 'we a'lá ganíliga mochime ju Onorúgame 'yuga napurigá nílige Abraámi napu nílige ramué rijimela, alué Abraámi napu asírigo 'ya bejtégame nile. ¹⁷Esukrístoka a'chigóriga 'símili nílekuru napurigá ralámuli, napurigá Esukristo 'la námamala chiena resí nilia mochiga alué ralámuli, 'lige napurigá 'la na'temámala aminami alué ralámuli napurigá balé wa'lula neraga. Alarigá 'we a'lá gayénale sébali olá alué nóchali Onorúgame tánilime napurigá Onorúgame 'la gu'írimala ralámuli. Alarigá bujélekuru chátiri 'nátili. Alué chátiri 'nátili tabilé a'reme ju

ralámuli napurigá alué ralámuli simámala Onorúgame ajtígichi. ¹⁸Esukrístoka 'we resí ikile napurigá ramué. Remónisi 'we nawime nile chátiri 'nátili 'yániliga alué Esukristo, pe iligá alueka tabilé siné umubáluru chátiri 'nátili na'taria, alueka bi'neli neyúralekuru. Alekeri Esukristo 'la gu'írame ju ramué.

Jena ruwimela Esukristo abé najtékame ko me'tigá Moisesi

3 'Emi ralámuli Onorúgame oyérame napurigá ne, napu 'we a'lá sébali olame ralámuli ju napurigá nulá Onorúgame, Onorúgame júlae Esusi napurigá ramué nuleme níkala. Abiénachigó júkuru wa'lula balé neraga Onorúgame tánime ramué na'temaka. Alekeri 'we 'la na'tawa 'emi Esusi 'yuga alué napu benírame ju ramué. ²Esúsika nabí 'la sébali e'wale napurigá nulele Onorúgame. Alarigá nile napurigá Moisesi, Moisesi 'we a'lá e'wale napurigá nulele Onorúgame napurigá repúmala ralámuli Onorúgame oyérame. ³Ramueka pe napurigá bilé galí nírukuru. Esusi newame júkuru alué galí. Alué galika ramué nírukuru. Alué bo'né bayékuru ramué napurigá 'la sébali olawa napurigá bo'né najkí. Moisesi pe nóchame nile. Esusi júkuru 'la bijchiá nulame. Alekeri 'la nirálime júkuru me'tigá Moisesi. ⁴Bilé rió bilé galí newame júkuru, nobi Onorúgameka 'sile suwábaga newá. ⁵Moisésika 'la sébali olale ralámuli repua napurigá bilé nóchame níraga. Alueka anele ralámuli napu

Onorúgame anele churigá níмили nílige nujubá rawé. ⁶Nobi Krístoka napurigá inolá níraga, 'we a'lá sébali nulame ju alé Onorúgame galílachi napu ramué níru alué galí. Ramueka Onorúgame oyérame níru tabilé guwana rusuka tabilé majaga, 'we a'lá na'tásaká ramué Onorúgame 'yuga mochiwa senibí. Alarigá ruilí ralámuli, tabilé chijúniga.

⁷Alekeri 'emi 'la alarigá e'wawa napurigá nulá Onorúgame Alawala. 'Ya we'ká bamí Onorúgame Alawala bilé rió gu'íriale napurigá osimela, regá anime:

Napu'lige 'emi akisá Onorúgame ra'líchachi,

⁸'la 'we a'lá e'wélime júkuru, tase alarigá niwa napurigá nílige 'ya ejperégame 'emi rijimala

napu'lige panápuri e'yéname nílige tabilé riógichimi, alueka pecha e'wéleko Onorúgame,

'we chátiri 'nátame nílekuru, tabilé chéláme nílikuru Onorúgame 'yuga na'tálime.

⁹Alueka tajsiné ganlíga mochime nile Onorúgame 'yuga.

Onorúgameka oká liá bamí gu'íriale nobi alué ralámulika abirigáchigo sairúgame neraga mochíleko Onorúgame 'yuga. Onorúgameka 'we we'lí anáchale.

¹⁰Onorúgameka 'we ayoga asale alué ralámuli 'yuga, 'lige anele: «Alueka tabilé siné e'wáguru ne nulalila

'lige aminami tabilé siné
 námamala alarigá ko ne.
 Alué ralámulika nabí se'nú
 bowé cha'pime ju 'we resítiri.»

¹¹ Alekeri Onorúgameka 'we ayoga
 a'wágame anéguru regá:

Alué ralámuli tajsiné narémala
 ne a'walila
 napurigá 'la ganíliga
 mochímala.

Pe a'bopi a'walílate na'támala.

¹²Emi 'la Onorúgame oyérame,

'we a'lá 'nata mochiwa, tabilé
 na'tawa Remónisi na'tálila, 'lige
 aminami tabilé sairúgame niwa
 Onorúgame 'yuga napu tabilé
 siné mukume ju. ¹³Iligá abé 'la
 ju a'bopi beníá bilé rejcholi nabí
 rawé. Alarigá olawa bíj 'la gainalia.

Alarigá nokísiwa 'nalina napurigá
 tabilé e'wewa Remónisi na'tálila,
 alueka cha 'yégime kame. ¹⁴'La
 aminabi oyériga nokísili ka alué
 ra'íchali napu benírilige Esukristo,
 'liko 'we ganíliga mochiwa ejperega
 pe alué Esukrístocho 'yuga 'nátaga.

¹⁵Pe a'chigóriga ju napurigá
 osirúgime nile 'ya napu regá anile:

Napu'lige gepulia Onorúgame
 ra'ichálila
 tase alarigá nokiboá napurigá
 nokálige 'ya ejperégame
 ralámuli

jami e'yéniga tabilé ralámuli
 riógachi, 'we wakígachi.

Alueka Onorúgame saíla
 gayénale.

¹⁶Emi 'we 'la machíguru chieri
 níligo alué 'ya ejperégame,
 alué ralámuli israelita napu
 Moisesi buyánilige 'ya alé wa'lú
 gawí bo'ígichi Ejipto anilichi.

¹⁷Onorúgameka 'we ayoga asale

alué ralámuli 'yuga oká liá bamí.
 Alué ralámuli 'we cha nokale 'lige
 alé suwile alé 'we wakígachi napu
 tabilé 'wesi riógame nile. ¹⁸Emi
 'we a'lá néláleke 'we a'wágame
 anéligo Onorúgame alué ralámuli,
 alué ralámuli napu sairúgame
 neraga mochile Onorúgame 'yuga.
 'Lige anile: «'Émika tajsiné nílmalala
 ne a'walila napurigá 'la ganíliga
 ejperélamala. Tabilé siné resíbimala
 jena wijchimoba 'lige tabilé siné
 moinámala rewagachi.» ¹⁹Alueka
 pecha siné e'wáliga napurigá anile
 Onorúgame, alekeri 'la machirú
 tajsiné naréliga a'walí napurigá 'la
 ganíliga ejperélamala. Pecha siné
 bijhígilime napu anile Onorúgame.

Jena ruwimela Esukristo a'walila gite e'yéniwilikó

4 Onorúgame 'la anele alué 'ya
 ejperégame ralámuli a'walí
 naremio alué bo'né a'walila, jipe
 pe aba alué júkuru. Alekeri 'we
 a'lá 'nata mochiwa napurigá ye
 a'walite ejperega mochímala 'emi.
 A'boi a'walílate mochíriká pecha 'la
 ganíliga mochíwagó. ²Onorúgame
 nila ra'íchali jipe nerúgame napu
 ruyele ramué, 'we a'lá ruwí churigá
 ka ye a'walí, a'chigóriga napurigá
 ruyele Moisesi alué ralámuli
 napu alué 'yuga e'yénilige. Alué
 ralámulika 'we a'lá gepúlekuru
 nobi tabiléchigo e'wálekó. 'Liko
 alué ra'ichalika tabilé nejkúrime
 nile. ³Ramué 'la nareme ka
 alué Onorúgame a'walila 'lige
 aminami 'la e'wame, 'ma tabilé
 ejperélirukuru ramué a'boi
 a'walílate, pe iligá Onorúgame
 a'walílate ejperégame niru.

Onorúgameka anele ralámuli napu ekí tabilé bijchígame nile:

Neka 'la anéguru a'wágame ayóniga alué ralámuli tabilé bijchígame, tajsiné naremio ne a'walila napurigá 'la ganíliga ejperélamala.

Onorúgameka asíriga 'la 'yáligituru a'walí alué ralámuli 'we 'ya ejperégame napu'lige napusí newale alué 'ya bajchá bejtégame rió.

⁴⁻⁵We 'ya osirúgime regá anime: Napu'lige Onorúgame gawí newasa usani rawé kachi, 'lige melénala resíbele. 'Lige Onorúgame anele alué rió 'ma tabilé nochamio bo'ne a'walílate, pe Onorúgame gu'írimoríle alué nóchali nochálichí. Ralámuli napu ekí tabilé bijchígame ju Onorúgame 'la gu'írimio, alué ralámulika tabilé siné narémala Onorúgame a'walila, tabilé siné resíbime ju Onorúgame 'yuga 'nata.

⁶Jaré ralámuli abé i'libeko bijchígimala 'lige aminami 'la narémala ye a'walí. Ralámuli 'we 'ya mochígame, pecha e'wálekó alué ra'íchali, tabilé narele a'walí.

⁷Napurigá anílige Onorúgame 'ya jipe abiena najtigí. Onorúgame bajchá anele Moisesi 'lige we'ká bamí a'kinana Onorúgame anele alué Moisesi rijimala Rabí anilime: Jipe napu'lige akiá ne ra'ichálila 'la 'nátaga akíboa, tase sairúgame neraga mochiwa napu'lige ne bilé ra'íchali ruwichi.

⁸Napu'lige sébilige alué ralámuli israelita alé gawichí Kanani anilichí napu Onorúgame 'yámorílige napurigá ejperélamala, alué wa'lula nulame napu Josué anilime nile, alueka tabilé 'yale a'walí napurigá 'we a'lá ejperélamala. 'La ma'chiná nérékuru tabilé 'yáligo a'walí Onorúgame, anile nujubá rawé 'yámoríle, a'lige kulí narémili nile a'walí alué ralámuli. Tabilé narélekuru ye a'walí alé Kanánichí seba. Napu'lige 'la Onorúgame 'la e'wésigaká 'liko 'la narépua alué a'walí. ⁹Ralámuli napu ekí 'la bijchígime ju napurigá aní Onorúgame nila ra'íchali, alué ralámulika 'la narémili júkuru ye a'walí. Yeka pe aniname ju pe iligá 'we 'la ganíliga ejperélimio jena wijchimoba rekó 'we resí nílilie, 'lige aminami 'pa rewagachi a'chigórigachigó. ¹⁰Ralámuli napu ekí Onorúgame a'walílate nóchame ju 'ma pecha a'boi a'walílate nóchame júkó, alueka Onorúgame a'walílate nocha mochíkuru. Napu'lige Onorúgame resíbale gawí newasa, alueka pe tétali nile, ramuéchigó abiena resíbilime niru 'la narésiká Onorúgame Alawala. Resíbili aniáká, alueka pecha aniname kéréko kilí asagá resíbilime. Pe iligá aniname ju nóchame níligo Onorúgame a'walila gite. Alué a'walí gite tabilé we'ká 'nátaga mochílime júkuru. Alarigá júkuru resíbili aniáká. ¹¹Liko pe iligá 'we a'lá na'tálime júkuru napurigá 'we a'lá e'wawa napu Onorúgame nulálige, tase sairúgame neraga e'yéniwa, tase napurigá alué ralámuli napu Moisesi 'yuga e'yénilige.

¹²La 'we a'lá na'tálime júkuru napurigá aní Onorúgame 'lige aminami 'la e'wálime júkuru. Onorúgame ra'ichánilaka 'we a'lá nejkúrume ju machiachi aletí 'nata mochírigo ramué, 'we a'lá 'nata mochírigo o tabilé a'lá 'nata mochírigo ramué. 'Lige abiena nejkúrume ju napurigá machiboa pala 'la ka alué ra'ichali o tabilé 'la kómá, 'lige aminami pala 'la tabilé che 'sika eyéname ko bilé rió o 'we cha 'sika eyéname ko. Onorúgame ra'ichánila ka napurigá bilé macheta 'we olame, alarigá ju, alueka 'ma rijpúnáme ju re'lémisi 'ma o'chílatiri e'nemia tachiri ajtigá re'lé alé o'chíllachi.

¹³Pecha 'wesi tábiri i'teko napurigá tabilé machimela Onorúgame jena wijchimoba nibilé 'pa rewagáchimi, Onorúgameka suwábaga machime ju bochígimi sa'pachí napu ekí ralámuli sa'pálachi ju. Bilé rawé Onorúgame gatémala a'pílipi ralámuli 'yuga. Bo'neka 'la machiame pala 'la sébali oláliga jena wijchimoba mochiga, pala 'la 'nátaliga o tabilé 'la 'nátaliga.

**Jena ruwimela Esukristo
wa'lula balé ko**

¹⁴Onorúgameka suwábaga machíguru alarigá nírigo ramué, alekeri a'rilime júkuru napurigá nejkúrimala Onorúgame. Esusi Onorúgame Inolá ju, 'lige wa'lula balé niraga ju ramué 'yuga. Alué 'smi ramué gu'iria, alueka simile 'pa rewagachi Onorúgame tánimia napurigá ramué gu'iria asimela. 'La na'tálime júkuru, Esukristo 'la sébali olamio napurigá anílige.

¹⁵Alueka asíriga 'la námame ju chonigá tabilé 'la sébali oliame ko ramué. Napu'lige jena wijchimoba eyénilige Esusi, Remónisika 'we neyúriniliga 'sile napurigá tabilé gainámala Esusi alué semati nóchali nocha, alekeri 'we a'lá machí Esusi alarigá nírigo ramué, pe iligá alueka tabilé siné che 'sile, napu'lige sébachi alué chátiri 'nátili Remónisi na'tálila, Esúsika abirigá 'la neyúrale. ¹⁶Alekeri Onorúgame tániwa napurigá bi'wémala ramué nila 'nátili napurigá 'la gainawa nejkúrili tania Onorúgame tabilé majaga, 'liko Onorúgameka 'we na'temámala ramué. 'Lige Onorúgameka ramué gu'írimala napu'lige ramué 'we resí lálíchi.

5 Ramué 'la benisúká napurigá nile alué israelita balela, 'liko 'la machibóliké napurigá nílige alué Esukristo. Alué baleka pe tétali nile ramué 'yuga napurigá ramué 'la beniboa 'lige námápua alarigá 'síligo Esukristo. Alué ralámuli israelítaka 'yale nóchali jaré alué a'boi ralámuli israelita napurigá balé neraga mochímala. Alué baleka Onorúgame tánime nile napurigá Onorúgame 'la gu'írimala alué ralámuli. Alueka Onorúgame kógime nile go'ame alué uché jaré ralámuli a'pálila. 'Lige abiena Onorúgame kógime nile alué ajágame sa'pala napurigá 'la bi'íggame sulégame nímala alué ralámuli. ²Alué balé pe ralámuli nile 'lige abiénachigó pe i'níliga járome nile, pe apiépiri ralámuli níligame. Alekeri 'we 'la machime nile churigá nokame ko ralámuli, 'lige alekeri 'we na'tamame nile.

³Alekeri bilé balé bilé ajágame me'ame nilekuru Onorúgame kógimia alué gastigo najtétimia alué bo'né balé cha 'síkiriká.

Alarigá 'sile ralámuli ku bi'wigá napu'lige cha nokisá, 'lige bo'né abiénachigó alarigá 'sime nile bi'wináliga bo'né cha'sisa.

⁴Onorúgame bo'né 'símili júkuru ye nóchali 'yaa bilé rió napurigá alué rió balé neraga nochámala. Bilé rió bi'nélíka pecha gainámili júkó ye nóchali nocha. Alarigá kéturu bajchá ajtígame balé Aroni anilime. Onorúgame 'sile alué rió wanapia nóchali 'yamia 'we 'ya asíríga we'ká bamí. ⁵Pe a'chigóríga júkuru Kristo 'yuga, Onorúgame 'yale nóchali Kristo napurigá gu'írimala ramué a'chigóríga napurigá wa'lula balé. Alué bo'neka pecha bo'né 'nátaga nóchago. Onorúgame 'sile regá anea:

Mué júkuru ne Inolá,
júpeko ye nóchali 'yámala ne mué
napurigá nochámala mué ye nóchali 'we najtékame.

⁶Onorúgame abiena regá anele:
Mué nochálilaká senibí nerúmili júkuru
napurigá alué balé napu Melkísare anilime nile 'we 'ya ajtígame.⁸

⁷Napu'lige jena wijchimoba asagá alué Esusi, naláeturu 'lige aminami e'wele sináturu Onorúgame tániga tabilé mukunáliga. 'Lige Onorúgame 'wéchigo 'la 'nátaga asame nlíko, Esusi nabí 'la e'wame

nligame. ⁸Pe Onorúgame Inolá nilekuru kaka nobi abirigáchigo resí ikimeli nilekó 'lige e'wámili nilekuru suwábaga napurigá nulele Onorúgame. ⁹Esúsika suwábaga e'wale napu ekí Onorúgame nulálige, 'lige ralámulika 'la machile Onorúgame 'yáligo nóchali napurigá balé nímala 'lige aminami napurigá ralámuli gu'írame nímala. Suwábaga ralámuli napu ekí 'la e'wele Esukristo 'ma sebámili nilekuru 'pa rewagachi napurigá Onorúgame 'yuga mochímala nabí. ¹⁰Onorúgameka 'yale nóchali alué Esusi napurigá wa'lula balé nímala napurigá Melkísare anilime balé.

Jena ruwimela 'la 'nátaga mochílime ko napurigá tabilé guwana rujsúpua

¹¹Asíríga we'ká nerúkuru napurigá beníriwa ramué 'emi, pe iligá 'emi 'we i'kilí benime ju, tabilé yati benime ju 'emi ye ra'íchali, alekeri tabilé gayena ne rekó we'ká benírimia olae. ¹²Émika 'ma ejobénigame niti kékuru Onorúgame ra'ichálila beníríga ralámuli, nobi tabiléchigo 'cho 'la benígó 'emi. 'Émika bijí rokárékuru napurigá benimela bajchá enágame rejcholi Onorúgame nila. Pecha alarigá niti kékó. Aminabi oyérilime júkuru, uché rajpé aminabi beniamé júkuru. 'Émika pe napurigá bilé u'tá alarigá júkuru, bijí chi'ime niraga, tabilé 'cho go'yame sa'pá. ¹³Tabilé 'cho námame bijí alué 'la bijchiá ra'íchali, alué ra'íchali napu 'la

g 5:6 Tabilé machirú churigá 'la balé gayéniliga ye rió Melkísare anilime, 'lige tabilé machirú chukílíga alué rió. Yeka pe téтали ju napurigá ralámuli 'la benimela alué Esukristo nochálila ka tajsiné suwibamio. E'nesi Salmos 110:4.

gu'frame ju ralámuli napurigá alué ralámuli sébali na'támala Esukristo 'yuga. ¹⁴Alué 'la nabí oyérame ka 'lige e'wame, alueka 'la gainámili júkuru namia ye chieri 'we a'lá ka 'lige chieri tabilé a'lá ka.

6 Asíriga 'la júkuru napurigá 'la sébali olame ralámuli gainawa, alekeri tabilé 'la ju we'ká na'talia alué rejcholi napu bajchá beniruge churigá nimio Kristo. Iligá abé 'la ju na'talia napurigá 'la sébali olame rió niwa. Alué bajchá enágame rejchólíka pe júkuru churigá gatétíká Onorúgame 'yuga napu'lige chibi nokisuga (napurigá tánime ju e'kali bilé towí bo'né o'nola), 'lige aminami napurigá ku a'lá Onorúgame oyériwa. ²Tabilé we'ká na'tawa churigá rewarátíká, o churigá 'yóatíká, o churigá ku ajánamala bilé ralámuli mukusá. 'Lige tabilé we'ká na'tawa churigá ka alé injiérnochi. ³'We a'lá na'tásiga 'la nímalá ke napurigá 'la sébali olame ralámuli niwa. Alarigá na'tawa, 'la elásaká Onorúgame.

⁴Ralámuli 'la gepúsaká alué 'la bijchiá ra'íchalí Esukristo ra'ichálíla, 'lige naresa alué 'we semátiri napu nejime ju Onorúgame Alawala alué oyérame 'yuga, ⁵'lige 'la námasa aliena 'la semati ka Onorúgame ra'ichálíla, 'lige aminami Onorúgame 'la gu'írísa bilé rió, ⁶'lige ku guwana wijchisá alué ralámuli, 'liko alueka tajsíné tánimala e'kali Onorúgame. 'Liko alueka nabí sairúgame neraga einámala alué Onorúgame Inolá 'yuga. Alué ralámulíka pe a'chigóriga ju napurigá alué ralámuli napu Onorúgame Inolá

me'álige gulusichi ujchagá, 'lige asíriga chátiri ra'íchale ralámuli alué olagá. Uchéchigo siné alarigá nímalá mué chojkíla gite, ralámuli 'we cha animela gawelia alué Esukristo olagá. ⁷Ralámuli 'la e'wásaká alué rewagáchika nawágame 'yuga, 'lige 'la naresa alué nejkúrálí napu nejime ju Onorúgame, 'liko 'la e'wámala napurigá najkí Onorúgame. Alué ralámulíka pe napurigá bilena asarachi alarigá ju napu 'we 'la u'kume ju, 'we 'la semáriga ilime kárigó echerúgime. ⁸Ralámuli napu ekí tabilé e'wame ju napu Onorúgame najkí tabilé a'ká ralámuli ju, siné kachi Onorúgameka 'ma ma'chige buinámala. Alué ralámuli ju napurigá bilena asarachi tajsíné rakeme rekó echiae, pe wejchacho buyame ju alé, 'lige 'ma e'kósilime ju. Alarigá ju alué ralámuli. Alarigá ju ye tétali.

Jena ruwimela Onorúgame 'la sébali olame ko

⁹Ye ra'íchalíka 'we a'wágame ju, nobi 'émika 'wéchigo machirume júkó, alekeri ramueka 'we galilía 'emi, 'we a'lá bijchiá ju 'emi 'la narémala alué 'we 'la semátiri nejkúrálí napu Onorúgame 'yámili ju alué ralámuli napu ma'chí buyánale alé chátiri bowechi. ¹⁰Onorúgameka 'we a'lá sébali olame ju. Alueka tajsíné we'kuámala alué 'we semátiri 'nátíli napu 'emi 'we a'lá sébali olame ju. 'Lige abiena tabilé we'kuámala napu'lige 'emi uché jaré ralámuli gu'íríchi. Napu'lige

'emi gu'írichi uché jaré ralámuli, 'la machiáguru 'emi 'we galeo Onorúgame. ¹¹Najkiá'é napurigá 'emi aminabi nokísimala ralámuli gu'iria, 'lige abiénachigó benigá nokísiwa napurigá Onorúgame gu'írame ju alué bo'né oyérame. 'La benigá nokísiwa napusí suwirú. Alarigá 'la bijchiá sebámala 'emi napu ajtí Onorúgame. ¹²Tase najsinákuli niwa, aminabi asíriga 'la beniame júkuru. A'chigóriga nokiboá 'emi napurigá alué ralámuli napu 'we semáriga benia mochí napu anílige Onorúgame 'ya. Alueka 'we a'lá bijhígume ju 'we a'lá sébali olamio Onorúgame, alekeri 'we a'lá i'kilí buwé alué ralámuli napurigá Onorúgame 'we a'lá sébali olámiorílige.

¹³Napu'lige Onorúgame anélige Abraámi gu'irimiorílige alué bo'né rijimala napu a'kinana mochígume nílege (napu Esusi nílige), alué bo'né anile 'la sébali olámoríle nabí napurigá anílige. Pecha i'té ko uché bilé Onorúgame napurigá tániwa bilé nejkúrili. ¹⁴Lige Onorúgame anele alué Abraámi: «'We 'la bijchiá ju ne 'la nejimio napu mué resí la, 'lige aminami mué upila ranélamala bilé towí napurigá alué we'ká 'kúchigame nímalá mué rijimala.»^h

¹⁵Lige Abraámika we'ká bamí buwele. Alueka 'we a'lá machile 'la bijchiá nimio, Onorúgame 'we 'la sébali olamio napurigá anílige, 'liko 'la bijchiá sébali olale Onorúgame napu anílige. ¹⁶Napu'lige bilé rió 'la sébali olámorisá, tánime ju Onorúgame napurigá 'we e'negá

asimela pala 'la sébali olara, alarigá gateme ju 'láchigo machiame Onorúgame 'la e'negá ajtigó. ¹⁷Napu'lige Onorúgame olámorisá bilé nóchali 'lige ralámulika 'la machime ju Onorúgame 'la sébali olámorisá, pecha 'wesi i'tega Onorúgame anágume, 'lige bo'né Onorúgame 'la e'negá asimela. ¹⁸Onorúgameka pecha guwana wijchime júkó napu anílige, pecha siné se'wináriga 'sime júkó, Onorúgameka aba alarigá ajtime júkuru, 'lige asíriga 'la ju nabí. Napu'lige Onorúgame gatele bilé ra'íchali ralámuli 'yuga, 'la na'tárilé churigá níliga bo'né Onorúgame. Alarigá anile napurigá ramué tabilé guwana rujsúpua, ramueka 'yamíguru alué 'we semátiri 'nátili napurigá 'la ganíliga ejperélawa Onorúgame 'yuga 'nátaga. ¹⁹La mochínalisiká Onorúgame 'yuga, pecha ku guwana rujsúpuagó. Aminabi 'la o'wé e'náboliké napu Onorúgame ajtí. Tabilé e'yéniwa panápurimi napurigá bilé bulito tabilé chérigame. Alé wa'lú re'obachi, Esusi 'ma bajkile alé napuchami napu chujkule alué chiní alé napu ajtí Onorúgame. Alarigá 'sile ramué gu'íriga. ²⁰Alué Esukristo ju alué wa'lula balé napu gu'írame ju ramué napurigá alué balé Melkísare anilime. Nabí alarigá nímalá.

Jena ruwimela Esusi níligo napurigá alué balé Melkísare

7 Ye rió Melkísare anilime wa'lula rey nile alé

^h 6:14 E'nesi Génesis 22:17.

we'ká riógachi Salemi anilichi, Onorúgame 'yale nóchali napurigá balé nímala alué rió, Onorúgame re'pá ajtíggame napu suwábaga nulame ju. Ye rioka simile Abraámi najtepmia napu'lige alué Abraámi 'ma kuka enágichi neyúrasa nejkoga alué uché jarela rey 'yuga 'lige sontálotiri. 'Lige alué Melkísare anilime balé 'we tánale Onorúgame napurigá Onorúgame wa'lú a'walí 'yámala alué Abraámi. ²'Liko alué Abraámika 'yale alué Melkísare we'ká e'karúgame napu nejkoga mele alué Abraámi. ⁱ Melkísare aniáká pe aniname ju «'we 'la semáriga nulame ju alué wa'lula.» Alué wa'lula rey napu alé Salemi bejtéggame nílige aniáká pe aniname ju «napusí nulá alué rió alé si 'we 'la ganíliga mochí ralámuli, tabilé chélagá.» ³Tabilé machirú chieri níligo alué Melkísare o'nola, 'lige tabilé mochirú chieri nílige alué eyela, 'lige aminami tabilé machirú koche ochérigame níligo, nibilé machirú a'lige mukúligo tabilé mukúlegeré ma. Alué Melkísare nile napurigá Onorúgame Inolá, alueka senibí balé nímili nílekuru. Alarigá nile ye tétali.

⁴Alué 'ya bejtéggame rió Abraámi ebreo ra'íchame nile. 'Ya bajchako ta'chó ochérachi Abraámi tabilé mochíggame nile ralámuli ebreo ra'íchame. Alekeri 'we najtékame nile alué Abraámi, 'lige napu'lige Abraámi 'yale we'ká e'karúgame Melkísare, yeka pe aniname ju Melkísare abé wa'lula níligo me'tigá alué Abraámi. ⁵'Lige abiena abé

wa'lula nile alué we'ká balé nuleme alué napu Lebí rijimala nílige. Alué Lebí pe Abraámi rijimala nile napu a'kinana bejtéggame nile. Alué we'ká balé abiena narele pe tabé napu alué uché jaré ralámuli israelita nóchiga mélige. Alarigá nulele Moisesi alué ralámuli. ⁶Ye Melkísare tabilé rijimala nile alué Lebí napurigá balé nímala, tabilé alarigá nóchale napurigá alué balé Lebí rijimala. 'Lige Abraámika abirigá pe u'tá 'yale alué métigame nejkoga, alueka 'wéchigo 'la machíligame wa'lula nílige. 'Lige Melkísare 'sile Onorúgame tania napurigá a'walí 'yámala Abraámi. Abraámika tabilé tánale Onorúgame napurigá Onorúgame a'walí 'yámala Melkísare. Yeka anime ju alué Melkísare abé wa'lula níligo me'tigá alué Abraámi. ⁷Alué napu taní napurigá Onorúgame 'yámala a'walí uché bilela, alueka abé wa'lula ju, 'lige uché bilela ka u'tabela ju. Suwábaga machiáguru ye. ⁸Alué balé napu Lebí rijimala nílige 'la nóchale 'lige a'kinana suwile, nobi alué Onorúgame nila ra'íchalika tabiléchigo siné che anígó mukúligo alué Melkísare. 'Liko alué Melkísare pe tétali nile churigá sebamio bilé rió a'kinana we'ká bamí kachi napurigá senibí asimela. ⁹⁻¹⁰Ye rió Lebí anilime we'ká bamí asale a'kinana alué Abraámi mukusá, Abraámi rijimala nile alué Lebí. Tabilé 'cho ochérale alué Lebí napu'lige Abraámi 'yuga ra'íchale Melkísare 'yuga. Abraámika pe u'tá 'yale alué Melkísare, alueka 'yálime

i 7:2 Abraámi makué peso ménsaka, bilé peso 'yale Melkísare.

kárelekuru alué Lebí alué Melkísare, rekó ta'chó ochérachi kachi alué Lebí, napugiti alueka rijimala nímala alué Abraámi. Pe aniname ju Melkísare abé wa'lula níligo me'tigá alué Lebí.

¹¹ Alué balé Lebí rijimala 'la a'walí nígame nísaká ralámuli gu'írilime napurigá alué ralámuli 'la sébali olame nímala, 'liko pecha uché bilé balé asimé ko napurigá Melkísare ralámuli gu'iria. ¹² Najkísuká uché bilé se'winátiri balé 'liko uchéchigo bilé se'nú nulalí nuevo nerúlamala. ¹³ Alué nuevo baleka tabilé Lebí rijimala nímili nile, alueka pe Jurá rijimala nímili nile. ^j Alué Jurá rijimala tabilé siné nóchale balé niraga alé u'tá re'obachi wi'chite newárigime napu «tabernákulo» anilime nile. ¹⁴ Alué Wa'lula Esukristo Jurá rijimala nile. Moisesi tabilé siné che anile balé nimio alué Jurá rijimala, alekeri 'la machirú nuevo ko suwábaga ye ra'íchali.

¹⁵ Alué napu 'sika eyénale alué Melkísare, Esusi abiénachigó alarigá nile, tase napurigá alué balé Lebí rijimala. ¹⁶ 'Liko alué Esusi tabilé balé nile pe Lebí rijimala kóriá, pecha Lebí rijimala níligo, alueka balé nílekuru napugiti 'wéchigo a'wágame nílgame, tabilé 'wesi umérale. 'Lige tabilé siné cha'sile. ¹⁷ Aka regá anime osálige' é alué Rabí 'we 'ya:

Mueka balé ju senibí a'chigóriga napurigá Melkísare.^k

¹⁸ Alué nulalí napu balé niga mochílige alué Lebí rijimala, alueka

ta'mé wa'lú a'walí nígame nile.

¹⁹ Alué nulalí Moisesi nila tabilé 'me nejkúrale napurigá 'la sébali olame nímala alué ralámuli. Onorúgame gu'íriale alué ralámuli chéchigo siné se'wináriga Esusi júliga, abé 'la gu'íriale napurigá 'la sébali olame ralámuli nímala napurigá 'la Onorúgame 'yuga mochímalala.

²⁰ Napu'lige gatele alué 'nátali chebilé nuevo, suwábaga Onorúgame a'walílate gatele. Onorúgameka anile nabí e'negá asiméoríle 'lige repuka. Onorúgame 'we a'lá anele ralámuli 'we a'lá sébali olámioríle napurigá anílige kulí siné. Onorúgameka tabilé che anele napu'lige balé gayénichi alué Lebí rijimala. ²¹ Onorúgameka anile bo'né 'we 'la nochámili ko alué nuevo balé nochámili napu Esukristo anilime ju. Onorúgame anile:

Neka 'we 'la sébali olámoriéturu, 'liko abirigá sébali olámala ne. Mué ne Inolá, mueka napurigá balé ju, alarigá nejkuria asimela mué senibí.^l

²² 'We a'lá machiáguru ye etega alarigá 'síligo Esusi. 'Liko 'la machiáa ye 'nátali nuevo kulí ma'chínigame 'we a'lá ko me'tigá alué abé 'ya nerúgame. ²³ Alué 'ya nerúgame 'nátali nerúgichi we'ká balé mochile jena, aba alarigá nímili nílekuru, napu'lige bilé mukusá uchéchigo bilé balé asíbame nile. ²⁴ Esúsika nabí bejtégame ju, alekeri tabilé uché

^j 7:13 Alué Jurá tase alué Jurá ju napu Esusi nejile. Alué Jurá 'we 'ya bejtégame nile.

^k 7:17 E'nesi Salmos 110:4.

^l 7:21 E'nesi Salmos 110:4.

bilé balé asíbalekuru. Alué bo'né nila nóchali balé neraga nochálime tajsiné suwíbame ju. Alué Esusi senibí bejtégame níkala. ²⁵Liko nabí asimela buyana alué resítiri alawégame ralámuli alé resítiri bowechi napu'lige táachi ralámuli. 'Liko Esukrístoka nabí tániguru Onorúgame napurigá ramué gu'írimala, napurigá 'la sébali ralámuli niwa ramué.

²⁶Yeti balé resí láléturu ramué. Alueka 'we 'la sébali olame ju. Tabilé chátiri nóchame ju, 'lige aminami tabilé chátiri 'nátame ju. Alueka nabí Onorúgame 'yuga ajtime ju. ²⁷Uché jaré baleka nabí rawé me'limeli nílekuru ajágame resí nokigá járame kóriká a'boi ralámuli, 'lige aminami uché jaré ralámuli. Esukrístoka tabilé alarigá nóchale. Alué bo'né mukúlekuru napugiti 'wéchigo resí nokigá járame níligame ralámuli. Alueka tajsiné mukumeli júkuru uchéchigo siné, Esukrístoka nibilé me'limeli júkuru bilé ajágame.

²⁸Alué 'ya mochígame baleka napu Moisesi ajtílighe pe iligá ralámuli nílekuru pe napuyépiri neraga 'we resítiri, tabilé wa'lú a'walí nígame, 'lige nujubá anile Onorúgame bo'né ajchámoríle bo'né Inolá napurigá wa'lula balé níkala. Onorúgame 'we a'lá gu'írile napurigá 'la sébali olame níkala, napurigá 'la gainámala senibí alué nóchali newá, alué napu 'we resí lalía ramué.

Jena ruwimela Esusi aníligo abé 'la sébali olamio alué 'ya nerúgame ra'íchali

8 Alué napu ne ruinali, ye júkuru: Alué ye wa'lula

balé napu jipe ajtí asírige 'la balé ju, alueka nabí si ajtime júkuru Wa'lula Onorúgame 'yuga nulá wajtoná napu ajtí Onorúgame. ²Alueka tabilé alarigá ju napurigá jemi mochígame balé, aminami tabilé ralámuli newalila re'obachi nóchame ju, alueka Onorúgame 'yuga nóchame ju nabí 'pa rewagachi. ³Jena wijchimoba mochígame balé we'ká e'karúgame kógile Onorúgame. Esúsika tabilé we'ká e'karúgame kógile Onorúgame, iligá pe bo'nepi mukule Onorúgame kógimia. ⁴Jipe jemi einásaká alué Esukristo, pecha nochámikó alué nóchali napu nóchame ju alué balé jena jipe. 'Ma we'ká balé ju napu kógime ju bilé ajágame mukúgame bi'weme kórigá chátiri 'nátili napurigá nulame ju alué nulalí Moisesi nila. ⁵Alué u'tá re'obá wi'chite newárigime napu tabernákulo anilime nile napu nóchame nile alué balé, alueka pe tétali ju churikáréko alé 'pa rewagachi napu Onorúgame ajtí. Alekeri napu'lige Moisesi re'obá newale wi'chite, Onorúgame anele: «'La 'we a'lá 'nátiga newawa alué nóchali re'obá newá, 'la alarigá newawa napurigá ne mué benírighe napu'lige napuíka mochírighe alé wa'lú rabó.» ⁶Alué Esusi nochálila ka asírige a'lala ju me'tigá alué balé nochálila jena wijchimoba mochígame. 'Lige alué ra'íchali napu Esusi gatélighe abé 'la ju me'tigá Moisesi gatélala. Onorúgameka anile Esusi abé 'la semáriga gu'írímio ralámuli. ⁷Tabilé rokárélasaká alué ra'íchali gatélime Moisesi nila, 'liko 'we 'la

sébali nítékuru napu nokame ju balé. ⁸Onorúgameka anile tabilé sébali níligrá alué gatélime. Rekó ralámulika 'we semáriga noche alé re'obachi, Onorúgameka etele alué ralámuli tabilé 'la sébali olachi, alekeri Onorúgame anele ralámuli:
 Uché bilé ra'íchali gatémala ne suwábaga alué ralámuli Israeli ejperégame 'yuga
 'lige Jurá ejperégame 'yuga.
⁹Ye ra'íchali tabilé alarigá nímala napurigá 'ya
 napu'lige buyánilige ne alué ralámuli
 alé wa'lú gawí bo'ígichi Ejipto anilichi.
 Neka napurigá bilé rió sekachí cha'pigá enágame bo'né inolá, alarigá simíturu ne alué ralámuli israelita 'yuga.
 'Lige alueka tabilé e'wáturu ne ra'íchali ruwichi,
 alekeri a'réturu ne.
¹⁰Alué ra'íchali napu ne gatémolálige ralámuli israelita 'yuga alarigá nímala:
 Pachágana asimé ne a'pílipi ralámulichi
 'lige gu'írimala ne oyérilichi napurigá ne nulá.
 'Liko ne 'yuga mochímala alué ralámuli,
 'lige alueka ne 'kúchila nímala
 'lige pe ne'chí si na'támala.
¹¹'Liko alué ralámuli 'ma tabilé ruyémili ju uché jaré ralámuli chieri ko ne,
 suwábaga alué napu ekí narékame ju ne nila 'nátili 'la machimela ne'chí,
 tabilé chéré rekó e'wélala ke 'lige rekó pe nóchame ke.

¹²Neka 'la e'kámala ke cha nokogá járome.
 'Ma e'kásaká,
 'ma tabilé nélémala ne alué chátiri 'nátili alué ralámuli nila,
 neka 'ma 'la e'kágempá.

¹³Napu'lige Onorúgame nuevo korichi ye ra'íchali, pe ruwime ju alué 'ya nerúgame ra'íchali 'ma o'chérame ko. Alué 'ya nerúgame ka 'ma 'la sébali oláguru napurigá Onorúgame najkí.

Jena ruwimela alué re'obá wi'chite newárigime pe tétali níligo churigá 'la sebawa ramué napu Onorúgame ajtí

9 Ruimé ne churigá nílga alué Moisesi nila ra'íchali gatélime. Ye ra'íchali ka ruyame nile churigá nílga alué re'obá wi'chite newárigime napu newale alué ralámuli 'lige churigá tániwa e'kali Onorúgame alé re'obachi.
²Alué re'obaka 'yérigame koriá pe bilé chiní chujkúgame nile alé yochi, 'lige abé pachaka uchéchigo bilé chiní chujkúgame nile napurigá okaná nímala alé pachá. 'Lige pe u'kabi tábiri nerúgame nile alé pachami, alé yochi na'pachá alémika bilé kantelabro anilime ilile. 'Lige bilé mesa ilile baní mochíala, alué banika Onorúgame kógilime nile. Alé nóchale alué we'ká balé. ³Alé abé 'na pacháká abé najtékame nile, aléká Onorúgame nawame nile.
⁴'Lige aléká bilé mesa ilile 'órote newárigime napu o'kuí molélachi nile. 'Lige aminami bo'ile bilé gajoni 'oro ujchérigame. Napu'lige

Onorúgame 'yale nulalí, nulele napurigá newámala ye gajoni. 'Lige alé pachágana bilé sikolí ilile 'órote newárigime, 'lige alué sikolí pe u'tá go'ame ajchágame nile Onorúgame nejílala napu'lige e'yénilige alué ralámuli israelita alé 'mi wakígachi tabilé 'wesi riógachi. (Maná anilime nile alué go'ame.) 'Lige abiena bo'ile bilé gujsí resola Aroni nila, alué Aroni napu Moisesi ba'chila nile. Napu'lige alué Aroni ye resola o'ká ilígichi, Onorúgameka 'nátale napurigá ye resola yati 'yámala. Alué gujsika pe wakígame nile sineko, abirigáchigo 'la yáleko. (Yeka pe tétali nile Onorúgameka alué Aroni wanápale napurigá balé neraga nímala.) Abiena mochile oká rejté i'chibérigime i'pichí nerúgame napu Onorúgame osálige nulalí. ⁵'Lige oká napuyeri santo ánjeli chojkóbisiga mochile alé amoba gajónichi, alué napu Kerubini anilime nile. 'Lige alué gajónika 'ma na'pólile alué santo ánjeli a'nalate. Alueka pe ruwime nile alé ajtigó Onorúgame. Alé nabí bamigá ba'chímame nile elá alué wa'lula balé napurigá Onorúgame e'kámala ralámuli. Jípeko 'ma tabilé we'ká ra'ichámala ne churigá ka alué re'obá wi'chite newárigime.

⁶Napu'lige kulí siné newáleru ye re'obá, baleka nabí rawé mo'ime nile alé pachá nochamia, alé napu tabilé asale Onorúgame. ⁷'Lige alé abé na'pachá napu asale Onorúgame, aleka pe bilé wa'lula balecho bajkime nile. 'Lige bilé

bamí pe si'nepi bajkime nile alué balé. Napu'lige alé bajkiá, elá o'tome nile bilé ajágame elalá, Onorúgame kógimia. Alueka elá kógile napurigá 'la e'kámala Onorúgame alué wa'lula balé resítiri sulégame bi'wináliga. 'Lige abiénachigó kógile elá Onorúgame alué we'ká ralámuli bi'wigá napu'lige alué ralámuli tabilé machile cha nokáligo a'boi. ^{m 8}'Lige alarigá alué Onorúgame Alawala ruwime nile tabilé 'cho 'la néléligo churigá 'la sebawa napu ajtí Onorúgame. (Moisesi nulalila gite, tabilé sébale ralámuli napu Onorúgame ajtile. Napu'lige bijí ilígichi alué re'obá wi'chite newárigime, ralámuli tabilé mo'ime nile alé pachami napu asale Onorúgame napu'lige Esusi sebasa 'lige gatele.) ⁹Yeka pe bilé tétali nile rekó go'ame kógilie Onorúgame, tabilé bi'weme nile alué chátiri 'nátili. ¹⁰Alué 'yasi nerúgame ra'ichalika, alueka pe go'ame ra'ichame nile 'lige alué bajílime 'yúriga 'lige alué rewarálime ba'wichí bochígimi bokuíka. Tabiléchigo bi'ime nílilo bo'né alawala rekó go'ame kógilie Onorúgame rekó ba'wichí bokuíka rewarage. 'We najtékame nile napusi sébale alué nuevo 'nátili. Alué nuevo 'nátilika, alueka ra'ichame nile churigá bi'wétiká alawala, 'lige aminami churigá 'la na'tátiká alué 'we a'lá 'nátili napurigá a'rewa alué chátiri 'nátili.

¹¹'Ma sébakuru alué Kristo, jípeko wa'lula balé júkuru

m 9:7 Alué go'ame napu kogi Onorúgame tabilé nile napurigá go'mela Onorúgame, Onorúgameka tabilé go'yame ju. Pe bi'weme nile chátiri 'nátili.

semáriga nejkúrima. Alueka tabilé bajkimeli nile alé re'obachi alué re'obá ralámuli newálila. Alueka bajkílekuru ramuechi. Napu simile alué, tabilé jena wijchimoba ju napu ajtí Onorúgame. Alé napu bajkile abé najtékame ju, me'tigá alué re'obá wi'chite newárigime.

¹²Alueka pecha me'áleko chibá nibilé besero 'pa Onorúgame ajtígichi sebamia. Alueka bo'né mukúlekuru ralámuli gu'iriga. 'Lige jípeko tajsiné mukumeli júkuru. Jipe ralámuli 'la bijchígisaká napurigá 'sílige alué Kristo, 'liko alué ralámuli 'ma a'rémili júkuru Remónisi na'tálila. Tabilé siné Remónisi 'kúchila nímala uchéchigo siné. ¹³Alué 'ya nerúgame 'nátili bilé rió bilé tábiriti chébasá bilé ajágame mukúgame o bilé ralámuli mukúgametiri, alueka pe asrígá tabilé 'la nile, 'we resítiri alawégame nílile, 'lige tabilé elíliru re'obachi bajkichi. Napu'lige bilé balé bachímase elá uchéchigo siné a'lige kulí bajkime nile alué rió. Alué baleka roló elalá bachímame nile 'lige abiénachigó chibá elalate bachímame nile, 'lige aminami besero e'kósirigame najpisólate, alueka ba'wite ba'rárigame nile, 'lige" abiena bachímame nile. Yeka pe bi'wélime nile napurigá a'lá mo'imela alé pachá re'obachi. Tabilé nile napurigá 'la bi'wewa 'nátili. ¹⁴'La nejkúrima nísaká alué ajágame me'liá, jípeko abéchigo 'la nejkúrimala alué Kristo mukúligame gulusichi chujkugá. iBo'nepi 'yale Onorúgame

bi'wéniliga ramué na'tálila resítiri 'nátili napurigá ta cha'piboa resítiri bowé, napurigá oyérawa alué 'la bijchiá Onorúgame! Alué Onorúgame Alawala, alué napu tasiné mukume ju, alueka gu'íriale alué Kristo napurigá bi'wémala ramué alawala.

¹⁵Alué Kristo ju gateme napurigá Onorúgame gu'irimala alué ralámuli napu bo'né wanápale napurigá 'pa rewagachi mochímala senibí napurigá anílige 'ya bo'né Onorúgame. Napu'lige mukule alué 'pa rewigáchika nawágame, 'we 'la gatesa a'rele napurigá alué ralámuli 'la buyásimala alé chátiri bowechi cha nokáligame napu'lige bijí nerúgichi alué 'ya nerúgame ra'íchali napu Moisesi a'rélige. ¹⁶Ralámulika suwimeli júkuru napurigá narémala alué 'kúchila alué tábiri napu a'rele alué mukúgame. Napu'lige ramué suwisá alué ramué 'kúchila nachuámili ju ramué nila e'karúgame. Ramueka bajchá suwiboli júkuru. ¹⁷Alué apeli newárigime napu ruwime ju tachiri nachuwámili ju alué 'kúchila tabilé najtékame ju tabilé 'cho mukuchi alué o'nola 'lige eyela napu jsílige newá, 'ma mukusá ko 'liko 'la najtékame ju alué apeli newárigime. ¹⁸Pe a'chigórige ju ye napu'lige kulí siné me'lílirige ajágame Onorúgame 'yamia. ¹⁹Napu'lige Moisesi 'ma ruisá chieti nílige alué nulalí napu Onorúgame nejílige, jaré rojá sawala 'wile isopi anilime rewégame nile alué rojá, 'lige pe u'tá bo'siki 'yúriga, 'lige

sejtákame nile alué bo'siki, 'lige besero elalá ujchele 'lige chibá elalátiri ba'wí na'lloga, 'lige alé napu osirúgime nílige alué nulalí 'lige ralámuli abiena bachímale. ²⁰Lige anile la'sika: «Ye elaka pe ruyame ju Onorúgame gatéligo bilé ra'íchali nuebo ralámuli 'yuga, 'lige 'émika e'wímili júkuru.» ²¹Lige bachímale alé re'obá wi'chite newárigime 'lige aminami suwábaga e'karúgame napu ekí nerúlige alé pachá. ²²Napurigá gateme nílige alué Moisesi suwábaga ralámuli chibi nokágame elate bachímalime nile napurigá 'la ku bi'wimela. Tabilé me'lisáká bilé ajágame 'liko alué ralámuli pecha buyásimili nílekó alé resítirichi bowechi. Amulí suwábaga bi'wimeli nile elate. (Alarigá nile ye rejcholi 'we 'ya nerúgame, yeka pe tétali nile alué Esukristo mukumeli nílige napurigá ralámuli 'ma tabilé resítiri sulégame nímala.)

²³Alué ajágame ka me'liame nile re'obá bi'wéniliga 'lige napu ekí nerule alé pachá re'obachi. Alueka pe tétali nile churigá ko alé 'pa rewagachi. Napurigá bi'wígame alawégame gainámala ralámuli napurigá 'pa rewagachi mo'inámala, alekeri me'liboli nile alué Kristo. Alué Wa'lula Esukristo mukusáká abé rajpé 'la nile me'tigá alué bilé ajágame me'liá. ²⁴Kristo pecha bajkile ko ralámuli newalila re'obachi ralámuli gu'írimia, alueka si'né simílekuru napu ajtí Onorúgame pe ramué gu'íriniliga. Alué re'obaka pe tétali nile. ²⁵Kristoka pecha bajkime nílige alé rewagachi

nabí bamí Onorúgame tánimia napurigá Onorúgame bi'wémala ralámuli alawala, napurigá 'sime nílige alué wa'lula balé napu'lige bajkime nílige alé re'obachi abé na'pachá uché bilena elá 'yamia Onorúgame napu tabilé bo'né elalá nile, alé napu abé najtékame nílige napugiti Onorúgameka alé asame nílige. ²⁶Esukristoka pecha me'áleko bilé ajágame Onorúgame go'ame kógimia iligá bo'né 'lina mukúlekuru. Alueka tabilé nabí bamí mukumeli nile napu'lige Onorúgame gawí newale 'lige jipe si, alueka pe si'nepi mukúlekuru ralámuli alawala bi'wega napurigá tabilé e'yenamala chátiri bowechi alué ralámuli. Pe si'nepi mukúlekuru alué Esukristoka, alekeri 'ma sébali nile napurigá ralámuli tasiné rawé resítiri alawégame nímala. ²⁷Bilé ralámulika pe si'nepi mukume júkuru, 'lige a'kinana Onorúgame 'ma gastigárimala, ta bi'wígame alawégame nísaká alué ralámuli. ²⁸Esukristochigó pe si'nepi me'líliru ralámuli a'kabámala jáwaga. Alueka ku nawámili júkuru jena wijchimoba nobi tabiléchigo alawá bi'wémili júkó, pe iligá nawámili ju ralámuli o'tomea 'pa rewagachi, alué ralámuli napu 'we buwea mochí.

Jena ruwimela Esusi mukúligo si'nepi ramué alawala bi'wigá

10 Alué Moisesi nulalíflaka pe tétali nile churigáriga nimio a'kinana rawé. Alué nulalika tabilé nígame nile a'walí napurigá ralámuli gu'írimala napurigá

alué ralámuli 'la oyéramala, alueka pe iligá tétali nile. Alueka pecha nejkúrimili júkó napurigá ralámuli 'la sébali olámala, rekó alué wa'lula balé me'ae alué ajágame Onorúgame kógimia nabí bamí. ²Bilé ajágame me'liáká 'la bi'weme nísaká alawala 'liko, ÷chonigá we'sá me'liábiché ajágame Onorúgame kógimia? Ralámulika asírige me'ame júkuru ajágame, abirigáchigo tabilé a'kabamana mochime júkó, pecha 'la nóchame kame noká. Pecha bi'wílekó sulachí. Tabilé bi'wígame gayénale a'boi na'talia. ³Alué ajágame me'liáká nabí bamí pe na'tálime nile napurigá 'la machiboa 'we cha nokame ko ralámuli. ⁴Chibá me'liáká 'lige rolótiri tabilé bi'imela resítiri 'nátili napu ralámuli 'nata mochí.

⁵Alekeri napu'lige Kristo jena wijchimoba ajtígichi, anele Onorúgame:

Mueka tabilé najkiéturu
napurigá go'ame kógiwa
ralámulite.

Mueka ne'chí júlale jeka
wijchimoba napuyeri ralámuli
neraga
napurigá jena me'liboa ne
napurigá kógime nímala ne
bo'nepi.

⁶Mueka tabilé najkí
napurigá ralámuli kónimala
alué ajágame e'kósirigame,
nibilé alué go'ame najkíguru
mué alué ralámuli nejílala.
Alué ralámuli maye go'ame
kógisa 'la ku bi'rá maye.

⁷Alekeri ne aniéturu: «Mué
Onorúgame, jena ajtíkuru ne

napurigá me'liboa ne
napurigá bi'wémala chátiri
'nátili.

Neka nawáturu 'we a'lá sébali
olamia

napurigá najkí mué.

Asírige 'ya osirúgime nile
alarigá ikimeli níligo ne.

Mué Onorúgame, neka
nawákuru 'la sébali olamia
napurigá mué najkí.»

⁸'We a'lá na'táwabala choníliga
Esukristo napu'lige ra'fichale, anile:
«Mué Onorúgame tabilé galeme
júkuru mué napurigá 'yawa go'ame
ajágame sa'pala nibilé uché bilé
go'ámetiri. Nibilé ganíliga ajtime
ju mué napu'lige alué ajágame
e'kósilichi mué 'yamia, 'lige
aminami tabilé ganílime ju mué
napurigá go'ame kógiwa napurigá
tabilé resítiri sulégame niwa. Tabilé
ganíliga ajtime ju mué ye go'ame
etea. Alué nulalí alarigá anime
nile ralámuli go'ame nejimio, nobi
mueka tabiléchigo nareme júkó.»

⁹'Lige Esukrístoka amináchigo
anile: «Jena nawákuru ne 'la sébali
olamia napurigá mué najkí.» Yeka
aniame ju alué Esusi nulalila abé
najtékame ko me'tagá alué Moisesi
nulalila. ¹⁰Alué Esusi 'sile napurigá
najkile Onorúgame, alekeri
ramueka 'la nílrururu bilé a'walí
napurigá 'la sébali olawa napurigá
nulá Onorúgame. Esusi siné mukule
'lige 'ma tabilé siné uché mukumela.

¹¹Baleka nabí rawé mochime
júkuru re'obachi nocha, 'lige
aminami nabí rawé 'yame júkuru
go'ame Onorúgame, pe aba alué
go'ame 'yame ju. Ye go'ámeke
pecha nejkúrame júkó ralámuli

'yuga napurigá 'la bi'wémela alawá.

¹²Esukrístoka pe bo'né sa'pala nejílekuru napurigá tabilé resiti sulégame níkala rálámuli, 'lige alé ajtí jipe Onorúgame 'yuga wajtoná napu ajtí Onorúgame.

¹³Jípeko pe buigá ajtí Esukristo alué sa'la napu chojkóbiga ajuí 'ma umérisiga alué Esukrístote. ¹⁴Esusi pe si'nepi mukule napurigá 'la sébali olame níkala alué rálámuli napu Onorúgame wanápale. ¹⁵Alué Onorúgame Alawala gu'írile alué rió Jeremíasi anilime napu ruwime nílige napu Onorúgame anele 'we 'ya. Regá anile:

¹⁶Rálámuli tabilé sébali olale alué 'ya nerúgame ra'íchali napu Moisesi benírilige. Alekeri uché bilé ra'íchali benírimoríle Onorúgame. Rálámuli as'riga 'la námala napu najkí Onorúgame, alué bo'né alawala 'yámala alué rálámuli napurigá 'la na'támala.

¹⁷Liko anile:

'Ma tabilé na'támala ne napu chibi nokálige, 'ma e'kárigime kame.

¹⁸Onorúgame 'la e'kásaká alué rálámuli cha nokogá járome, 'liko 'ma tabilé siné uché me'limela bilé ajágame Onorúgame kógimia bi'winálige, 'ma pecha rokáréko alueka, 'ma mukúligame bo'né Esukristo.

Jena ruwimela napurigá abé 'la 'nátaga nokísiwa Onorúgame 'yuga

¹⁹Emi rálámuli Onorúgame 'kúchila napurigá ne, 'ma 'la bi'wígame niru ramué, alekeri

tabilé majaga nawiwa Onorúgame. Esukristo mukúlekuru nejkúriga napurigá tabilé majaga nawiwa Onorúgame. ²⁰Alué u'tá re'obá wi'chite newárigime pe tétali nile churigá 'la sebawa napu ajtí Onorúgame. Alué wa'lula balé alemi simírole napu chiní chujkule sebamia napu ajtíle Onorúgame. Esusi napurigá alué wa'lú chiní alarigá ju. Napu'lige mukule, pe napurigá alué chiní i'púrigame alarigá ju. ²¹Esukristo ju wa'lula balé ramué nuleme 'lige napu repume ju Onorúgame 'kúchila. ²²Onorúgameka 'ma bi'wélíkuru ramué alawala 'lige 'nátilitiri, alekeri 'la gainawa alué 'yuga ra'icha, 'ma tabilé majaga e'yénawa 'nátaga ramué tabilé a'lá sébali olálige Onorúgame 'yuga. O'wemi jawa napu Onorúgame ajtí, tabilé majaga 'nátaga Onorúgame gastigárimio ramué. ²³Onorúgame 'we a'lá aníligame napurigá 'la sebawa napu ajtí bo'né. Onorúgameka 'la sébali olame júkuru napurigá aníligame. Alekeri 'la oyéritékuru ye 'nátili, tabilé a'rélime júkuru ye 'nátili. ²⁴'La 'we a'lá na'tálime júkuru churigá 'la oiláriwa alué uché jaré rálámuli napurigá 'la sébali olámala 'lige napurigá 'la niraga etémala uché jaré rálámuli 'lige 'la gu'írige 'la na'temaka. ²⁵'La o'maka napu'ika ra'ichawa napurigá beniboa. Jaré rálámuli 'ma tabilé napu'ime ju Onorúgame nila ra'íchali benimea. As'riga enátiri raweli sebámala, alekeri we'kaka napu'íkime júkuru napurigá oyériwa Onorúgame nila ra'íchali.

²⁶'La machirúguru Esukristo mukúligo ramué alawala bi'wigá, nobi aminabi chibi noká mochísiga ka 'la machigá tabilé 'la ko, 'liko pecha si'né bi'wígame alawégame níwagó. ²⁷Alarigá nokísasaká 'emi, 'we majaga e'yénawa 'la machigá Onorúgame nulámala napurigá 'emi e'kósiwa na'ichí. Alarigá suwibámala alué Onorúgame saíla. ²⁸Bilé rió tabilé e'wásaká alué nulalí Moisesi nulalila, 'lige oká bakiá ralámuli etesa tabilé e'wáliga, 'liko alué rió 'ma me'liame nile, tabilé 'wesi na'temame nile alué rió. ²⁹Alarigá 'sísaká bilé rió, tabilé a'lá e'wásaká bilé nulalí Moisesi nulalila, abéchigo enáriga nímala bilé rió sairúgame neraga gainásaká Onorúgame Inolá 'yuga, alué napu Esukristo anilime ju. Bilé rió alué napu sairúgame neraga ajtí Onorúgame Inolá 'yuga anime ju: «Tabilé 'la ju rekó mukugé Esusi.»

Ye rioka pe najsabua ajtkikuru napu Onorúgame gatéligo alué rió gu'íriga. Alueka pe gawélikekuru Onorúgame Alawala napu Onorúgame júlalige napurigá gu'írimala alué rió. ³⁰'We a'lá machirúguru alarigá ko Onorúgame alué napu anile: «Neka 'la ikiárékuru gastigaria alué ralámuli i'níliga járome. Rekó bilé rió Onorúgame ranala ke, abirigáchigo gastigárimalagó ta sébali olásaká ne'chí 'yuga.» ³¹Onorúgameka ajagá ajtí, alué tabilé 'la 'nátame ralámuli 'we majáati kárékuru alué gastigo napu nejímili ju Onorúgame. Onorúgame ju napurigá bilé na'í napu e'kósime ju repuga.

³²'We a'lá 'nátale napu'lige 'emi kulí sinemi oyérilige Esukristo. 'Émika asíriga resí nílilekuru, abirigáchigo 'la anáchalekó 'emi. ³³I'sínimi alué cha nokame ralámuli tabilé 'la ra'íchale 'emi olagá, 'we chibi anele. 'Lige i'sínimi wejpisóliuru 'emi. I'sínimi napu'lige uché jaré oyérame cha oliachi, 'émika tabilé majálekuru alé jaga alué Onorúgame oyérame 'yuga. ³⁴'Émika uché jaré Onorúgame oyérame gu'írilekuru, alué napu galírale mo'áriga mochíligo. Napu'lige alué cha nokame ralámuli suwábaga tábiri nejósisa 'emi nila, 'émika abisibi ganíliga mochílekuru. 'Emi 'we a'lá machile Onorúgame 'we a'lá semátiri raweli nejimio a'kinana rawé. Alué napu Onorúgame nejime ju tabilé siné suwime ju. Alekeri 'we ganíliga rejpile. ³⁵Alekeri pecha majálime júkó. 'Emi 'we 'la bijchígisiká Onorúgame 'we 'la nejkúrime ko, 'liko asíriga 'la semátiri raweli narémala 'emi. ³⁶'We 'la anachálime júkuru. 'La oyérilime júkuru alué a'lala 'nátili. Pecha oyérilime júkó uché bilé 'nátili tabilé a'lá. Napu'lige 'la sébali olásiká napu Onorúgame nulá, Onorúgameka abiena 'la nejímala napu nejímoríligo. ³⁷'Ma pe'wé nawámala Esukristo jena wijchimoba, tabilé we'liko. Alarigá anile alué rió 'ya bejtégame napu ruwime nílige napu Onorúgame anele. Abiena regá anile:
Alué 'la sébali olásaká,
alué 'la bijchígisaká napu aní
Onorúgame.

Alué rió napu 'la nirálime ju
Onorúgamete,
alué rió ju napu a'lá oyérame ju
Onorúgame nila ra'íchali.

³⁸ Bilé rió oyérasa Onorúgame
'lige a'resa Onorúgame oyeria,
Onorúgame tabilé ganíliga
asimela alué rió 'yuga.

³⁹ Ramueka tabiléchigo guwana
rujsúlime júkó, ramueka tabilé
gastigo naréputi ju. Ramueka 'we
bijchígime niru Onorúgame 'la
nejkúrimio, alekeri bilé rawé ramué
alawala 'pa rewagachi Onorúgame
'yuga mochímala.

**Jena ruwimela churigá níligo
alué ralámuli napu bijchígilige
napurigá anéligo Onorúgame**

11 'La bijchígisiká napu aní
Onorúgame, 'lige 'la sébali
olásiká napu nulá Onorúgame, 'la
machirúguru Onorúgame 'la sébali
olamio napu aníligo. Alarigá 'la
machiboa bi'lepi Onorúgame ajtigó,
rekó tabilé etelie. ² Alué e'wélala
'ya mochígime regá 'nátale 'lige
Onorúgameka asírigo ganíliga etele
alué e'wélala.

³ 'We 'la bijchígime niru ramué
Onorúgame newáligo gawí pe bo'né
'nátaga. Tabilé tábiri i'tele, 'lige yati
neraga gayénale gawí.

⁴ Asírigo we'ká ralámuli
Onorúgame oyérame mochíligo
napu'lige Esukristo tabilé 'cho
nawachi jena wijchimoba, alueka
'we a'lá bijchígale Onorúgame a'lá
sébali olamio napurigá aníligo, 'lige
nawámiorlíligo gatemia suwábaga
'nátali a'kinana rawé. Alué Arani
'lige Eba ranala napu Abeli anilime
níligo, alarigá 'nátale, alekeri

alué Abeli me'áligo bilé ajágame
Onorúgame kógimia. 'Lige alué
Abeli bonila napu Kaíni anilime
nile, abiena kógiligo go'ame
Onorúgame. Nobi Onorúgameka
'we a'lá semáriga etele napu
'yalíge alué Abeli napugiti Abélíka
'la bijchígilime napu aníligo
Onorúgame nobi tabilé 'la etele
napu 'yalíge alué Kaíni. Kaínika
tabilé bijchígime níligo napu aníligo
Onorúgame. Rekó Abélíka 'ma
mukugé 'we 'ya we'ká bamí, alué
ralámuli jipe mochígime abiena
lanía napu 'síligo Abeli ta'chó
mukía.

⁵ Uché bilé rió 'we 'ya bejtégame
napu Enoko anilime níligo, 'we
a'lá nirame nile Onorúgame.
'Lige Onorúgameka 'ma o'tole
alué rió ajágame wamí 'pa
rewagachi, alué rioka tajsiné
mukule. 'Lige ralámulika 'we
'yáale nobi tabiléchigo rewáleko,
'máchigo o'tóligime Onorúgame
'pa rewagachi. Napu'lige Enoko
bijí jena gawichí ajtígachi,
Onorúgameka 'we galegá etele
alué Enoko. ⁶ Onorúgameka tabilé
ganíliga ajtime ju alué ralámuli
'yuga napu tabilé bijchígime ju
napu aníligo Onorúgame. Alué
ralámuli napu 'la Onorúgame
oyérinilime ju, alueka bijchígimili
júkuru Onorúgame ajágame ko,
'lige alarigá bijchígíwa, Onorúgame
'la semati raweli 'yámili ju alué
napu 'we a'lá bijchígime ju alué ko
wa'lula.

⁷ Uché bilé rió 'we 'ya
bejtégamechigó 'we 'la bijchígale
Onorúgame ajágame ko 'lige 'we 'la
sébali olame ko napurigá aníligo

Onorúgame, alué rioka Noé anilime nile. Onorúgameka 'we a'lá anele 'we enátiri tábiri simírimio, 'lige abiena ruyele o'pólímio ba'wite bochígimi ye gawí. 'Lige alué Noeka asíriga 'la nirame nile Onorúgame, alekeri Noé bilé barko newale napurigá tabilé suwimela alué bo'né upila 'lige bo'né u'kúchila, 'lige bo'né mo'lílala. 'Lige uché jaré ralámulika 'ma suwile. Alekeri 'la machiáguru alué ralámuli tabilé bijchígime níligo napu anele Onorúgame. Alué Noeka asíriga 'la bijchígale napurigá anéligé Onorúgame, alekeri 'we semátiri raweli narele. Ramueka abiénachigó 'la narépili júkuru 'la e'wésiga napu aní Onorúgame.

⁸Uché bilé rió napu 'we a'lá bijchígale Onorúgame ajágame ko, 'lige 'we 'la sébali olame ko napurigá aníligé, alué rioka Abraámi anilime nile. Onorúgameka bayérole 'mi mejká napu nílige alé 'mi Kanani anilichi. 'We we'lé nile, we'ká riógachi. Abraámika simile 'yáamia rekó tabilé 'la machime ke koche simea. Onorúgame 'yámoríle alué wa'lú we'é alué rió, napurigá alué rió 'la bo'né niga asimela. ⁹Liko napu'lige sebasa alé we'é bo'ígichi, we'ká bamí asale nobi tabiléchigo siné bo'né gawila nílekó. Pe iligá ichúrimi oyame nile 'lige napu bejtébaga ajtime nile, aleka gemate newárigime galégame nile, pe jami eyéname nile alué rió. Onorúgame abiena anele alué Abraámi inolá napu Isaki anilime nílige, abiénachigó narémili nile alué gawí. A'chigóriga anele Isaki

inolá napu Akobo anilime nile.

¹⁰Abraámi alarigá bejtégame nile, 'láchigo machíligame Onorúgame 'we a'lá semáriga 'yamio nujubá rawé. Abiénachigó 'la machile Onorúgame 'yamio 'we semáriga 'pa rewagachi napu Onorúgame 'we a'lá semáriga gatega ajtí. Alekeri tabilé chélagá eyénale panápurimi.

¹¹Abiena alué Abraámi 'we bijchígale napu'lige Onorúgame anele bilé ranégame nimio alué bo'né upila Sara. Okánika 'ma 'we o'chérame nile, 'lige alué Sara tabilé siné ranégame nile 'yako, abirigáchigo 'la nirame nílekó napurigá anele Onorúgame. ¹²Ta chéréko rekó 'we o'chérame ke alué Abraámi, abirigáchigo 'la inógame nílekó. 'Lige alué Abraámi inolaka we'ká 'kúchigame nile. 'Lige alué inolá 'kúchila abéchigo, we'ká 'kúchigame nile napurigá we'ká so'pilí, 'lige napurigá saté gomichi nerúgame, napu tabilé gainárimé ju tetia.

¹³Napu'lige suwile suwábaga ye ralámuli 'ya mochígale, ta'chó narékame nile napu aníligé Onorúgame 'ya. 'Lige 'we a'lá machile 'we a'lá semati raweli naremio napu'lige suwisá a'kinana. Alekeri 'we ganíliga mochile buigá jena wijchimoba ta'chó suwiyá. Aníá mochile: «Ramueka pe sígame niru, pe simárimé niru jena gawichí.» ¹⁴Ralámuli alarigá ra'ichame ka pe 'yéigiga anime ju bilena napu abé a'lá ju bejteralia. ¹⁵Tabilé gawí olagá aní napu 'ya nígame nílige. Gawí olagá anisáká napu 'ya nígame nílige, 'liko ku simatéligipaché a'boi gawílachi. ¹⁶Nobi tabiléchigo gawí

olagá aníleko, pe 'pa rewagachi mochílime olagá anile Onorúgame 'yuga, 'we 'la karao 'pa rewagachi. Alekeri Onorúgame tabilé chijúnale napu'lige alué ralámuli Onorúgame oyérame korichi. Onorúgameka 'we najkí napurigá alué ralámuli Onorúgame 'yuga mochímala. Onorúgameka 'we a'lá newale bilena napu mochímili ju alué ralámuli.

¹⁷Napu'lige Onorúgame nulele Abraámi me'líniliga bo'né inolá Isaki anilime napurigá Onorúgame kógimia, alarigá 'sime olálige Abraámi rekó pe aluecho kachi bo'né inolá. ¹⁸Onorúgameka anélige alué Abraámi alué bo'né inolá Isaki we'ká 'kúchigame nímili níligo, 'lige alué Isaki 'kúchila abiena we'ká 'kúchigame nímili níligo. ¹⁹Lige Abraámi 'we 'la machile Onorúgame 'we 'la sébali olame ko napurigá anílige. 'Lige Onorúgame nulele alué Abraámi napurigá bo'né inolá me'limela, napurigá bilé bo'á alarigá me'liboli nile alué Isaki Onorúgame kógimia. 'Lige Abraámi 'we 'la 'nátale alué Isaki me'lisúká, uchéchigo siné 'yamio alawá napurigá ajagá asimela uchéchigo siné. Alekeri Abraámi 'we 'la e'wámili nile napurigá nulele Onorúgame, me'limeli nílekuru, 'lige Onorúgameka anele, «Tabilé me'liboa mué inolá Isaki», anele Onorúgame, iligá bilé bo'á 'yale napurigá me'limela. Yeka pe tétali neraga nile a'kinana bo'né Onorúgame Inolá me'liboli níligo ramué gu'friga, 'lige ku 'yamio alawá napurigá ajagá asimela. 'Lige alarigá 'sile.

²⁰A'kinana napu'lige alué Isaki 'ma o'chérame ka, abiena 'we 'la bijchígime nile Onorúgame

'we a'lá sébali olamio napurigá anílige. Alué bo'neka tabilé etele napu Onorúgame newámili nílige. Alueka tánale Onorúgame napurigá gu'frimala Onorúgame alué Isaki inolá okáraga napu Akobo anilime nile bilé 'lige bilé Esaú anilime nile. ²¹'Liko alué Akobo a'chigóriga 'sile napu'lige amulí mukíá, Onorúgame tánale napurigá gu'frimala alué ochila alué Akobo inolá 'kúchila napu José anilime nile, napurigá 'la oyéramala ye 'nátili 'we 'la sébali olamio napu aní Onorúgame. Napu'lige ye tania ilígichi, bilé gujsí resólaga chujkule rojpóchiga Onorúgame tania ilígichi.

«Onorúgame asíriga 'la ju», anile. ²²José abiena 'we 'la bijchígime nile Onorúgame 'la sébali olame ko napurigá aní. Napu'lige amulí mukíá alué José, anile a'kinana Onorúgame buinamio alué ralámuli israelita alé Ejipto mochígichi, 'lige anile: «Napu'lige 'ma simiba jena mochiga, 'ma o'ká simáwaká ne o'chilá», anile alué José.

²³Asíriga a'kinana we'ká bamí kachi alué Moisesi o'nola 'lige eyela nasole alué Moisesi bakiá mechá napu'lige pe kulí ochérisa. Alué wa'lula Ejipto ajtígime nulale napurigá me'liboa suwábaga u'kuchí rió alué napu ekí israelita nile, 'lige alué Moisesi o'nola 'lige alué eyela tabilé majale. Alueka regá 'nátale: «'We semátiri ju ye u'tátiri, siné kachi abe bilé rawé wa'lú ochérisa ye towí wa'lú nejkúrimereko.» ²⁴Alué wa'lula Ejipto ajtígime malala rewale alué Moisesi 'lige bujkurule. Napu'lige alué Moisesi wa'lú ochérasa, tabilé

narénilile alué napu nachuámili nile alué mukí ranala kóriká. Alueka Onorúgame ma'chí buinamia mayele alué ralámuli israelita alé Ejipto mochígichi. ²⁵ Alué ralámuli ejipsio 'we resí olale alué ralámuli Onorúgame oyérame, alué israelita, 'lige alué Moisesi 'nátele 'we a'lá ko napurigá resí nílmalala bo'né alué uché jaré ralámuli israelita 'yuga. Alueka tabilé asinálile alué ralámuli ejipsio 'yuga napu tabilé gurule go'ame, 'we resítiri nile alué ralámuli. Bo'neka 'la machíligame tabilé we'lisi ganíliga mochímili nílgo alué ralámuli ejipsio. ²⁶ Alueka narénilia asale napu Onorúgame 'yámorílige alué ralámuli israelita. Moisesi a'lá machile Onorúgame julamio bilé rió napu ku buinamio alé tabilé 'la bowechi napu Kristo anilime nile. Alekeri Moisesi tabilé asinálile alé Ejiptochoi rekó we'ká 'yáwili nílige enomí alé asisáká. ²⁷ Tabilé majale alué wa'lula rey alé Ejipto nulame rekó ayoge napu'lige 'másale alé Ejiptochoi. A'lá machile alué Moisesi Onorúgame alé eyénaligo gu'íriga, nobi tabiléchigo etélekó.

²⁸ Napu'lige Moisesi ku nawasa alé Ejipto abé a'kinana we'ká bamí, Onorúgame anile bo'né julámoríle me'limea alué bajchá ochérigame rió alé a'pílipi galichi, tabilé elá chujkúgame nísaká alé yochi. Alueka 'la bijchígale napu anile Onorúgame 'lige nulele alué ralámuli israelita napurigá ujchémala alué elá alé yochi napurigá tabilé me'liboa alué bajchá o'chérigame rió israelita.

²⁹ Liko alué ralámuli israelita júmasile alé Ejipto mochiga, 'liko Onorúgameka wanápale alué wa'lú ba'wí napu Ba'wí Sejtákame anilime ju napurigá 'la wakígachi simáromala alué ralámuli. Alueka 'we a'lá bijchígale napu anele Onorúgame, tabilé a'rémoríle napurigá suwimela. Napu'lige alué we'ká ejipsio sontalo sébalechigó abalemi simáromia, 'ma e'yénachi nasípami, Onorúgame yati ku bochíbale alué ba'wí, 'lige suwábaga alué sontalo ejipsio 'ma si'lile.

³⁰ Abé a'kinana naosa makué bamí kachi alué ralámuli israelita we'sá nolérale alé suweke we'ká riógichi napu re'pá ilígame tegótigame nile napu Jerikó anilichi nile. 'We 'la bijchígale Onorúgame 'la gu'írímio napurigá neyúrimala alué sairúgame 'yuga napu alé pachá mochile, 'ma gichao rawé sébachi 'ma gajule alué tegoli, 'liko alué ralámuli israelita me'ale we'ká alué ralámuli amulí suwábaga.

³¹ Alé pachá asale bilé mukí napu Rajabi anilime nile napu we'ká rió 'yuga gojchime nile. Alueka tabilé me'líliru, alueka gu'íriligime alué oká rió israelita napu'lige alemi e'yénilige e'néniga. Alué mukika 'we 'la bijchígale Onorúgame 'la gu'iria asáligo alué ralámuli israelita, alekeri alué mukí 'la gu'írile alué oká rió.

³² Neka 'ma 'la ruwíturu napurigá 'emi 'we a'lá bijchígimala Onorúgameka 'la sébali oláame napu aní. Tabilé ikiru ne ruyá churigá nokáliga alué uché jaré ramué rijimala 'ya mochígame,

napu nile Gereoni, 'lige Baraki, 'lige Sansoni, 'lige Jeptesi, 'lige Rabí, 'lige Samueli, 'lige alué 'ya mochígame napu ruwime nile napu anele Onorúgame. ³³ Alueka 'we a'lá bijchígile Onorúgame 'we a'lá sébali olamio napurigá anílige, 'lige alekeri 'we a'lá e'wele Onorúgame. Alekeri 'la neyúrale jaré alué ralámuli nakoga alué chejarela ralámuli e'wélala rey 'yuga 'lige alué we'ká sontálola 'yuga. 'Lige aminami jaré e'sélikame nile, 'we 'la 'nátales Onorúgame 'yuga. Jaré alué ralámuli 'la narele napu Onorúgame nejímorílige. Jaré neyúsale napu'lige amulí me'liá mawiyate. Onorúgame na'ómale chu'ala alué mawiyá. ³⁴ Jaré tabilé rajale napu'lige alué ralámuli e'kósilichi wa'lú na'ichí. Jaré amulí me'líliru machétate. Jaré tabilé nígame a'walí 'ma narele a'walí Onorúgame a'walila napurigá 'la neyúromala we'ká sairúgame 'yuga nakoa, 'lige 'ma mabule alué ralámuli. ³⁵ Abiena jaré umugí alué Onorúgame ra'ichálila bijchígime, alué umugí 'kúchila suisá, Onorúgameka uchéchigo siné 'yale alawá napurigá ku ajagá mochímala.

Jaré rekó 'la e'weme ke Onorúgame, 'we ejelile 'lige jaré 'ma suwile. Alué ralámuli tabilé a'lá, alueka anele alué ralámuli Onorúgame oyérame napu cha'piruga mochile: «Emi chibi anésaká Onorúgame 'liko 'la su'panawa ramué 'emi.» Nobi alué ralámulika tabilé siné chibi anele Onorúgame. Alueka 'we a'lá machile Onorúgame 'we a'lá

semátiri nejimio 'pa rewagachi a'kinana napu'lige suwisá. Alekeri tabilé guwana rujsule. ³⁶ Lige jaré Onorúgame oyérame 'we gawéliru 'lige wejpisóliru, jaré 'ma buléliru karénate alé pachá galírale mo'asa. ³⁷ Jaré rejete bajsibuga me'líliru, 'lige jaré serúchote rejpunáleru 'lige jaré i'weli rejpigate ejchega me'líliru. Pe ichúrimi e'yéname nile bo'á wi'chila o'páchiga 'lige chibá wi'chílatiri. Jaré ta'mé nígame nile go'ame. Asíriga we'ká e'karúgame resí ikile tabilé na'timáliru alué cha nokame ralámulite. ³⁸ Alué ralámuli tabilé nirame Onorúgame, alueka tabilé nirale Onorúgame oyérame ralámuli. Anile alué cha nokame ralámuli: «Abé 'la júkó ye ralámuli suwisá», nobi Onorúgameka 'we 'la nirale alué bo'né oyérame. Alué Onorúgame oyérame ka pe panápuri mochime nílekuru tabilé ba'wégachi 'lige aminami tabilé 'wesi ralámuli ejperégichi. 'Lige resochemi ejperégame nile 'lige aminami re'lemi we'éralemi ejperégame nile. ³⁹ Alueka 'we 'la e'wale napurigá anílige Onorúgame, tabiléchigo naréleko jena wijchimoba napu anile Onorúgame. ⁴⁰ Ramué jipe jena ejperégame abé 'la námame niru napu nocha ajtí Onorúgame. Ramueka 'ma eteru churigá gu'íriligo Onorúgame ralámuli, pe bo'né Inolá jékana júlale napurigá gu'írimala. Alué ralámuli 'ya mochígame pe buigá mochile napurigá sebámala alué Onorúgame Inolá. Tabilé etele, 'ma suwíligame. Jípeko 'ma sébakuru,

alekeri jípeko alué ralámuli 'lige ramué napuíka 'la gaináwaleké sébali olame ralámuli gayenia.

Jena ruwimela napurigá
'la anachawa napurigá
Onorúgame 'kúchila niwa
Onorúgame a'walila gite

12 'Liko we'ká ralámuli mochile napu 'ya 'we a'lá bijchígame nile napu anélige Onorúgame 'lige 'we a'lá e'wile Onorúgame. Alekeri 'la sébali olawa napurigá alué ralámuli 'ya mochígame. A'rewa alué chátiri 'nátili napu 'we nejkumeme ju napurigá 'la o'wé e'yénawa Onorúgame oyérisia, napurigá gatele Onorúgame 'we 'ya. ²A'rewa alué chátiri 'nátili 'lige 'we a'lá na'tawa churigá bejtéligo Esusi jena gawichí, alué nílekuru napu ramué benírale churigá ejperélitiká Onorúgame 'yuga 'nátaga, alué júkuru nejkúrime napurigá ramué 'la sébali olame ralámuli niwa. 'La anáchame nile alué Esusi napu'lige gulusichi ujchagá me'liá. Bo'neka tabilé chijúnale rekó alé gulusichi ujchagá me'liá, 'láchigo machíligame a'kinana rawé nerúlimia bilé ganílii. Jípeko ajtíkuru wajtoná napu ajtí Onorúgame.

³'We 'la semáriga na'táwaká churigá a'lá anáchame níliga Esusi napu'lige alué cha nokame ralámulite resí oliá. Alarigá 'nátaga 'we a'lá anachámala 'émichigó.

⁴'Émika ta'chó resí níliguru napurigá uché jaré ralámuli Onorúgame oyérame napu 'we resí níliga suwile. ⁵'Ma tabilé néléru

alué rejcholi napu Onorúgame 'yálige alué Onorúgame oyérame. Napurigá bilé o'nó 'kúchila ruyeme ju, alarigá nile. Regá anile:

'Emi oyérame ne 'kúchila.

Tabilé resí anía mochiwa napu'lige ne ruwichi,

'we a'lá na'tawa 'nalina.

Tabilé sewékime júkuru

napu'lige ne gastigárichi.

⁶Neka 'we 'la ruyéguru alué ríó napu 'we galé ne,

'lige gastigari ne alué napu ne

'kúchila ju, napurigá bilé o'nó.

⁷Alekeri 'la anachálime júkuru rekó 'we ená ke napurigá 'la sébali na'tawa Onorúgame 'yuga. Onorúgameka napurigá bilé bo'né inolá alarigá etiáguru 'emi. Bilé ríó 'kúchigame 'we 'la ruyeme ju bo'né 'kúchila napurigá 'la benimela 'lige 'la sébali olámala. Ta e'wásaká abiena gastigárima ju.

⁸Suwábaga napu ekí Onorúgame 'kúchila ju Onorúgame 'la ruyeme júkuru. Ta e'wásiká abiena gastigárima ju. Onorúgame tabilé 'la ruyésaká, 'liko 'emi tabilé Onorúgame 'kúchila ju. ⁹Suwábaga napu ekí ramué o'nola ju jena wijchimoba ejperégame, alarigá ruyame júkuruchigó. 'Lige asíriga 'la nirálime júkuru napu'lige ruwichi. 'Liko abéchigo rajpé 'la nirálime júkuru alué Wa'lula O'nó Onorúgame napu repume ju ramué alawala. Alarigá 'la semati raweli nígame niwa ramué. ¹⁰Alué ramué o'nólaka pe u'kabi bamí ruyeme ju ramué, 'lige ruyeme ju napu bo'né 'nata, 'lige asíriga a'lá ju alué 'nátili, iligá i'sínimi ta'mé 'la ma'chínama ju. Nobi Onorúgameka

'we a'lá benírime júkuru ramué. Alueka suwábaga machíguru napurigá a'lá sébali ralámuli niwa ramué napurigá bo'né Onorúgame. I'snimi tabilé gepúnilime júkuru bilé ra'íchali rekó 'we a'lá ra'íchali kachi. ¹¹'Lige apiépiri gastigo pecha ga kame júkó, nobi 'wéchigo 'la nejkúrime júkó napurigá 'la sébali na'tawa uché siné rawé, siné kachi 'la benisúká.

**Jena ruwimela 'la 'nátaga
mochílime ko napurigá 'la narépu
napu Onorúgame nejime ju**

¹²Alekeri 'la bijchígiwa napu aní Onorúgame. ¹³Yáawa alué bowé 'la o'wé enágame. 'La suwábaga asíriga 'la gatewa alué 'nátili napu ekí tabilé 'la ju, napurigá tabilé guwana rujsúmala alué ralámuli tabilé a'wágame alawégame napurigá 'la bi'lepi bowé najátamala.

¹⁴'La niraga mochiwa o'maka uché jaré. 'La sébali olame ralámuli niwa 'la Onorúgame 'yuga 'nátame. Alué tabilé 'la 'nátame ka, tabilé siné etémala alué Wa'lula Esukristo. ¹⁵'We 'la 'nátiga narépuaká alué nejkúrali napu Onorúgame nejímili ju napurigá ramué 'we semáriga mochiwa. Jaré ralámuli tabilé narésaká ye nejkúrali, alueka napurigá ayome niraga mochímala, 'lige ralámuli ayome 'ma tabilé 'la na'támala, chátiri 'nátili oyéramala 'lige 'ma we'ká ralámuli najsabúmala. ¹⁶Tase na'tawa we'ká umugí 'yuga gojchiamé, tase pe go'ámecho na'tawa napurigá 'sílige alué rió Esaú. Alueka pe go'ámecho 'nátelékuru, 'lige suwábaga napu

ekí narémili nílige napu'lige o'nola mukusá, suwábaga alué nakulile go'ame gite. ¹⁷'Emi 'la machí, a'kinana narénilituru, 'lige o'nola tabilé a'rele. Rekó nalae nobi tabiléchigo gayénalekó narea.

¹⁸Jípeko nuevo 'nátili nílerukuru. Alué o'chérame 'nátilika napu Onorúgame newálige 'we 'ya, 'we majárimé nile. Alué gawí napu Onorúgame ajtile rajá ilile. Asíriga chóniga ilile, 'lige asíriga chókame nolega ilile 'lige aminami abiena ne'wile. ¹⁹'Lige bilé trompeta buchele, (alué ajágame a'wala newárigime napurigá trompeta bujchélime) 'lige asíriga e'wele anile, 'lige Onorúgame alé wa'lú gawí ilígichi anile siná. 'Lige ralámulika asíriga majale. «I'Tase ra'ichawa!», anele alué ralámuli Onorúgame olagá. ²⁰Tabilé anáchale alué Onorúgame ra'ichálila akea. Regá anile Onorúgame: «Bilé ralámuli o bilé ajágame re'késaká ye wa'lú gawí re'pá ilígime, 'ma yati me'lliboli júkuru rejtete bajsibuga.» ²¹Alué napu ekí etégame ka asíriga majale. Moisesi anile: «'Ma 'áwali ne majaga.»

²²Nobi 'émika tabilé a'bemi jámili nílikuru napu alué gawí re'pá ilígime ilí napu alué ralámuli 'we majame nile. 'Émika 'ma alé jábalekuru uché bilena gawichí napu Sioni anilime ju, 'lige Sioni abiena Rusaleni anilime ju napu 'pa rewagachi ju, napu bejtégame ju Onorúgame napu ajagá ajtí. Alé asíriga we'ká mili santo ánjeli mochí, alueka asíriga ganlíga mochí alé. ²³Alé mochí alué

ralámuli napu Esukristo oyérame nílige, napu Onorúgame osale alé líbrochi alué ralámuli rewalá napu alé 'pa rewagachi mochímili nílige. Alué Onorúgame Wa'lula Nulame ju. Alueka sébali machime ju chieri 'la ka 'lige chieri tabilé 'la ka. Alé 'pa rewagachi mochíchigó alué a'lala ralámuli alawala, alué ralámuli napu 'ya mochígame nílige napu buigá mochile napurigá sebámala alué Esusi jena wijchimoba napurigá 'la sébali nímala. ²⁴Lige Esusi abiena ajtí alé, alué napu Onorúgame tania ajtí ramué gite napurigá ramué 'la oyérawa alué ra'íchali napu gatéligé Esusi napu'lige mukule. Bo'né elalate bi'wélekuru ramué alawala. Napu'lige me'lílirige Esusi we'ká ralámuli gu'írile, najtétiga alué ralámuli nila gastigo, tase napurigá napu'lige Abeli me'lírilige. Abeli bajchá me'líliro jena wijchimoba. Napu'lige mukule tabilé 'wesi ralámuli gu'írile.

²⁵We a'lá 'nátaga 'emi ralámuli. Tase gawéliwa alué Esusi ra'ichálila. Alué ralámuli 'ya mochígame gastigo narele napu'lige tabilé e'wale napu Moisesi nulachi, 'liko ramueka abé wa'lú gastigo narépua tabilé e'wásiká napu jula Esukristo 'pa rewagáchika. ²⁶Napu'lige Onorúgame ra'íchale alé wa'lú rabó Sinaí anilichi, 'ma gawí nokáturu. Jipe Onorúgame aní: «Pe che si'nepi nokémala ne jena wijchimoba, 'lige abiena rewagáchichigó.»^o ²⁷Napu'lige yeti anisá, pe aniname ju pe suwábaga

suwábaniliga aní napu ekí eteru jena wijchimoba 'lige rayénali 'lige mechá 'lige so'pilí abechigó. Pe alué tajsiné suwíbamecho e'karúgame rejpímala, alué napu tabilé etérume ju, napurigá alawá. ²⁸Lige napu'lige suwisuga, 'mi bilena sebawa napu Onorúgame ajtí, napu suwábaga nulame ju Onorúgame, alé napu tajsiné suwíbame ju, alekeri 'la narékime júkuru nejkúrali napu Onorúgame nejía ajtí jipe. 'La 'we 'la niraga etélime júkuru Onorúgame. Wa'lú cheliera 'yawa napu nejí Onorúgame. ²⁹Onorúgameka 'la sébali olame júkuru, alekeri 'ma suwábaga e'kósilime júkuru alué napu ekí tabilé 'la sébali ju.

Jena ruwimela Onorúgame
'we ganíliga ajtime ko
napu'lige bilé ralámuli 'we
a'lá oyérachi Onorúgame

13 Jípeko uché pe u'kabi osimé ne. 'We 'la niraga járilime júkuru a'bopi napurigá rijimala neraga. ²¹La kógilime júkuru ralámuli tabilé machirume napu'lige mué bejtélachi sebasa, ('lige 'la elílime júkuru napurigá alé che'lebámala). Siné kachi pe santo ánjeli nímala alué ralámuli, pecha machibówé.

³La nélélime júkuru alué Onorúgame oyérame ralámuli napu galírale mo'áriga mochí. 'We 'la na'temápua 'emi alué galírale mo'árigame mochígame. Abiena 'we a'lá na'temápua 'emi alué ralámuli napu resí olárigime ju

cha nokame ralámulite. 'We a'lá nélélime júkuruchigó alué ralámuli napu resí nilia mochí, siné kachi bilé rawé abienachigó resí nilia mochíwaleké ramué.

⁴Newíkame nísaká bilé rió bilé mukí si 'la nírálime júkuru. Bilé mukí níríká tase 'yuga gojchiboa tabilé bo'né 'yula nísaká. 'Lige rió nírígaká, tabilé 'yuga gojchiboa uché bilé mukí. Onorúgameka gastigárimala alué ralámuli alanokisáká. 'Lige jaréchigo rióchoká newime ju, 'lige umugí abienachigó alanokame ju, umugíchoká newime ju, Onorúgame gastigárimala alué ralámuli.

⁵Tabilé na'tawa we'ká mélime enomí. Pe 'we ganíliga mochiwa napu ekí nígame niru. Onorúgameka regá anile: «Neka tajsiné 'oni a'rémala 'emi. Neka nabí gu'írimili júkuru 'emi.»

⁶Alekeri ramué ralámuli tabilé we'ká 'nátaga aniboli júkuru:

Wa'lula Onorúgame 'smi ne'chí gu'iria.

Tabilé siné majame ju neka.

Alué cha nokame ralámuli tabilé gainámala ne'chí umeria.

⁷'La néléwa alué ralámuli napu 'emi benírilige Onorúgame ra'ichálila 'ya. 'La 'we a'lá na'tawa churigá nokame ka alué. 'La e'wawa 'émichigó napurigá alué ralámuli.

⁸Esukrístoka nabí 'la 'nátame júkuru 'lige nabí 'la nejkúrime júkuru napurigá nejkúrilige 'ya. 'Lige aminami uché siné aba'lá alarigá nejkúrímili júkuru. ⁹Alekeri 'we 'la 'nátaga mochiwa, tase

oyériwa uché bilé 'nátili alué napu tase alarigá ju napurigá benírilige Esukristo. Jaré ralámuli anime ju: «Onorúgame kógilime go'ame go'suga piéstachi 'we 'la na'tálime kará Onorúgame 'yuga.» Go'ame pecha nejkúrime júkó, Onorúgame júkuru a'walí nejime ka napurigá 'la semáriga na'tawa.

¹⁰Alué 'ya mochígame balé me'ame nile ajágame Onorúgame kógimia alé mésachi jírote newárigime (altar) 'lige pe'tá go'ale, 'lige alué go'amete bejtégame nile. Esukristo 'yale bo'né, alarigá Esukristo (Onorúgame) mukule ramué gite. 'Lige alué a'walílate mochírukuru jipe. Alué balé 'ya mochígame, tabilé alué a'walí nígame nile. ¹¹'We 'yako alué wa'lula baleka pachami bajkime nile alué ajágame elalá o'ká alé re'obachi wi'chite newárigime. Alé abé 'na pachaka napu ajtile Onorúgame 'liko elá bachímale napurigá 'la bi'mela alé pachage napurigá bi'mela suwábaga alué ralámuli chátiri 'nátame. Alué ajágame mukúgame sa'pálaka tabilé o'tiame nile alé pachami re'obachi, sa'pálaka mejká o'tiame nile 'mi suwemi riógachi e'kósimia napugiti alué sa'paka 'we resítiri níligame. ¹²Esukrístochigó alé 'mi we'ká riógachi suwé 'we resí nílile 'lige mukule. 'Lige bo'né elalaka bi'wele bo'né oyérame. ¹³'Liko tabilé chijunálime júkuru napu'lige Esukristo oyérlia rekó me'lílirige alé ma'chí napurigá 'we in'flame ralámuli neraga, ¹⁴napugiti tabilé 'yalime ju semati raweli jena gawichí, 'yalime ju

ramué 'we a'lá semátiri raweli 'pa rewagachi. 'La machiáguru 'we a'lá semátiri raweli narépili ko ramué 'pa rewagachi. ¹⁵ Jípeko Esukristo ajtíkuru Onorúgame tania ramué neraga, 'liko a'kué aniboa: «'We a'lá ju Onorúgame.» Onorúgame júlale Esukristo napurigá mukumela ramué gu'íriga, alekeri 'we 'la ganíliga mochiru ramué Onorúgame 'yuga, 'lige alekeri tabilé chijunaru ramué Esukristo oyeria.

Alarigá najkí Esukristo, tabilé najkí napurigá me'liboa ajágame Onorúgame kogia. Alueka najkíguru napurigá 'we 'la semáriga ra'ichawa Onorúgame olagá. ¹⁶ 'Lige abiena tabilé we'kuawa alué 'we a'lala 'nátili, 'la kónime niwa a'bopi, alarigaka 'la 'we ganíliga ajtime ju Onorúgame, tase napurigá go'ame kógilia.

¹⁷ 'La 'we a'lá nirawa alué e'wélala. Onorúgame 'yame ju nóchali tebúkime 'emi. Tabilé 'la sébali olásaká, Onorúgame gastigárimala. 'La e'wawa nulachi napurigá alué e'wélala 'la ganíliga mochímala alué nóchali 'yuga, tabilé seweka. Alué e'wélala pecha gainámili júko gu'iria, 'emi tabilé e'wésaká alué e'wélala.

¹⁸ 'We tániwa Onorúgame napurigá 'la aminabi gu'írimala ramué. 'We a'lá machiáa ramué na'tálila 'we a'lá bi'wígame ko. Tabilé ojchogila niru. Nabí a'lá sébali oliá ramué suwábaga 'yuga. ¹⁹ Neka najkíguru napurigá Onorúgame tánimala 'emi napurigá

Onorúgame 'la gu'írimala ne'chí, napurigá ne 'la yati ro'ímala 'emi e'nemia.

²⁰ Onorúgame nejkúrisa 'la kápá napurigá ramué 'la bi'lepi 'nátaga mochiwa pe aluecho 'yuga. Alueka uchéchigo siné 'yálerukuru alawá alué Wa'lula Esusi, Onorúgame oyérame tebume. Esukristo mukule ramué gu'íriga. Alué nejkúrili tabilé siné suwimeli ju. Alarigá gatele Onorúgame napurigá 'la a'kabámana e'yénawa. ²¹ 'We a'lá nejkúrisa 'la kápá Onorúgame napurigá 'la sébali ralámuli niwa napurigá 'la sébali olawa napurigá najkí bo'né Onorúgame. Onorúgame júlale Esukristo napurigá gu'írimala ramué. 'We a'lá semáriga ra'ichawa senibí churigá ka Esukristo. Alarigá nisa 'la kápá.

²² 'Emi Esukristo oyérame napurigá ne, najkí ne napurigá 'emi 'we 'la ganíliga gepúmala ye pe u'kabi rejcholi. ²³ Najkí ne napurigá machimela 'emi alué Timoteo napu Onorúgame oyérame ju napurigá ramué, alueka 'ma ma'chínale alé galírale napu bajcháriga asálige. 'We yati sebásaká alué Timoteo, alué si simé ne 'emi e'nemia.

²⁴ 'We reporali náoli ne alué e'wélala 'lige alué uché jaré Onorúgame oyérame napu alé a'bemi ejperégame ju. Ralámuli jena mochíggame Italia ejperégame 'we náoli reporali 'emi.

²⁵ Onorúgame 'we a'lá gu'írisa 'la kápá 'emi.

Pe ekí kápá. Cheliérabá.